

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - آگهی های رسمی و قانونی

سال ۱۳۳۸ هجری

۴ شنبه ۱۱ اسفند ماه ۱۳۳۸

شماره ۴۳۸۷

شماره مسلسل ۳۸۴

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۳۸۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز

شنبه سوم اسفند ماه ۱۳۳۸

فهرست مطالب:

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) بیانات قبل از دستور - آقایان: دیهیم، صدرزاده
- ۳) تقدیم یک فقره طرح قانونی راجع به تأسیس دانشکده ملی بوسیله آقای صدرزاده
- ۴) بیانات قبل از دستور آقای نورالدین امامی
- ۵) بقیه شوز اول گزارش کمیسیون خاص راجع باصلاحات ارضی از ماده ۲
- ۶) طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع به بودجه کل کشور
- ۷) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ده و ۱۰ دقیقه صبح ریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غالبین جلسه قبل قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

غالبین با اجازه - آقایان: محمودی، خلعتیری، کدپور، کورس، پناهی، افضالی، بهادری، تربتی، مرتضی حکمت، دکتر دادفر، دکتر اسلان افشار، دکتر - مهمل، سراج، حجازی، اورنگ، تیمورتاش، اعظم، زنگنه، تجلیوند، قراقرلو، پردلی، دکتر فریدون افشار، سنندجی، عبدالمعید بهتار، غضنفری

دکتر سعید حکمت، دولتشاهی، حشمتی، بزرگ ابراهیمی، پورپور، یارافشار، دکتر پیرنیا

غالبین بی اجازه - آقایان: دکتر طاهری، قرخی

رئیس - نسبت به صورت مجلس نظری نیست؟ آقای دشتی

دشتی - در اظهارات روز گذشته بنده یک مختصر اصلاحی است که اصلاح می کردم و تقدیم می نمودم

رئیس - بدهید اصلاح کنند، دیگر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس

جلسه قبل تصویب شد

۲- بیانات قبل از دستور

آقایان: دیهیم - صدرزاده

رئیس - نطق های قبل از دستور شروع میشود آقای دیهیم

دیهیم - امروز قبل از اینحضرت همایونی بطرف پاکستان حرکت فرمودند

بدرقه راه شاهنشاه ۲۰ میلیون قلب پاك ملت ایران بود قلبی که ملو از احساسات شاه

دوستی و وطن پرستی بود ۲۰ میلیون قلب پاك از شاه محبوب ایران و ملکه محبوب

ایران بدرقه گرد ملت و دولت پاکستان در استقبال از اعلیحضرت همایونی تا آخرین

درجه احساسات خودشان را نشان دادند از شخصیت اول مملکت ما پادشاه محبوب

و رعیت پرور ما ملت پاکستان و دولت پاکستان بفرآخور حال و مقام شاهنشاه ایران

استقبال نمودند و اظهار احساسات نشان دادند (صباح است) جادارد ما بنام ملت ایران از این

ابراز احساسات ملت شرافتمند پاکستان تشکر و قدردانی نمائیم (صبح است) ملت

ایران از اینکه شاهنشاه خودشان را بپا کشان بسیار عزیز فرستاده اند شب و روزها برای

ذات مبارک شاهنشاه بدرگاه خداوندی می نمایند و دوام عمر و بقای سلطنت این شاهنشاه محبوب

را از درگاه خداوند خواستارند و از مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی تقاضا دارند

که احساسات ملت ایران را به مرض پادشاه محبوب برسانند و از دولت و ملت حق شناس

پاکستان قدردانی نمایند، آن سفر کرده که صد غافله دل مهر ما دست هر کجا هست خدایا

بسلامت دارش بدر این مسافرت اخیر که به آذربایجان رفته بودم لازم دانستم تشکرات

مردم حق شناس آذربایجان را به مرض مجلس شورای ملی برسانم در همین حال ملت ایران

عموماً به خصوص مردم قهرمان آذربایجان از این دولایحه اخیری که دولت به مجلس

آورده بسیار قدردانی و سیاست گذاری می نمایند و ذات مبارک شاهنشاه را دعای کند و

موفقیت دولت جناب آقای دکتر اقبال را

از خداوند خواستارند این ۲ لایحه یکی لایحه موضوع اصلاحات ارضی و یکی هم

لایحه کارخانه ذوب آهن است به اندازه ای ملت ایران و آذربایجانی ها از

تأسیس کارخانه ذوب آهن قدردانی و تشکر می نمایند زیرا که این کارخانه باب صنعت و

باب موفقیت و سعادت را بطور کلی برای ملت ایران باز می نماید امیدوارم که بسا

راهنمایی شاهنشاه محبوب و موفق خودمان بتوانیم مثریات شاهنشاه خودمان را که نامین

سعادت اجتماعی است بدست بیاوریم (نماینده گان - انشاء الله) موضوعی که آذربایجانی

ها توسط این جانب به مرض مجلس شورای ملی می رسانند همانا تأمین امنیت دز سراسر

آذربایجان است آذربایجانیان در این موضوع بی نهایت سیاستگر از ندر برای اینکه آذربایجان

بیش از سایر نقاط ایران محتاج به تأمین امنیت و هدایت اجتماعی است از تشکیلات

ژانداری آذربایجان که به سرپرستی تیمسار دیلمی افسر شرافتمند و پاکدامن اداره

می شود تشکر و قدردانی می نماید بخصوص از تیمسار سپید عزیزی فرمانده کل

ژاندارمری کشور تشکر و قدردانی می نماید (صبح است) از تشکلات شهربانی و

دادگستری آذربایجان بی نهایت معنون و متشکرند

من ام بشکر الناس بشکر ام العالی وظیفه هر

هر یک از نمایندگان مجلس شورای ملی است که غولسته های موکاپ خودشان را به مرض

مجلس شورای ملی می رسانند خواه از حیث رضایت خواه از حیث نارضایتی مردم قهرمان آذربایجان

چنانکه مرض کردم از تشکیلات ژاندارمری شهربانی، دادگستری فوق العاده معنون

و متشکرند و تقاضا دارند مورد قدردانی واقع بشوند چون سلام روستالی بی طمع

نیست در ضمن این تشکر و سیاست گذاری یک تقاضائی هم از طرف اهالی آذربایجان دارم که به مرض نمایندگان ازجمله می رسانم

مذاکرات مشروح صورت گرفته در این جلسه، از دوره نوزدهم قانونگذاری

اداره تدوین و تحریر صورت مجلس

جلد ۳۸۴

امام هیش دولت قبول شده باشد و هم چنین
املاک پهلوی که طبق بر نامه مربوطه مل
می شود

۱۰ - چنانچه مالک اراضی دیم در بار
یا آبش داخل حدنصاب سهم خود را بهر به
خود در ارباب نماید تمام آن اراضی به ملک
اوباقی خواهد ماند

رقیسی - آقای امید - الار
امید سالار - در تنظیم و تنسيق عبارت
این ماده يك اشتباهاتی از نظر دستور زبان
دیم که تصور میکنم اشتباه چایو باشد و
اطمینان دارم که آقایان همکاران معترم که
عضو کمیسیون خاص بودند و از اساتید ادب
هستند متوجه هستند در اینجا میگوید مالک
یا مالکین ولی اقله ای که در اینجا استعمال
شده است گاهی مفرد است گاهی جمع و این
درست نیست مثلاً میگوید يك رشته فسات
ملکی ارباب یا مالکی او این درست در نمی آید
باید بگوئیم آنها بگوئیم همانها در آخر

که آنها را چاپ شده و بنده تصور میکنم اگر
اینطور باشد صحیح نیست و باید انفال با انفال
تطبیق کند و این عبارت اصلاح شود از آقای
معتبر محترم تقاضا دارم که این را اصلاح
بفرمایند

رئیس - آقای حمیدی نوری

حمیدی نوری - ماده دو و سه این
لایحه از مهم ترین مواد این لایحه است به
عنوان مالکیت و مستثنیات مربوط به تقصیر را
روشن و تعیین کرده اند و چون بنده دیدم یکی
از نمایندگان محترم و همچنین در مطبوعات
اینطور منعکس شده است که در کمیسیون
تعدیلی شده است نسبت به لایحه دولت که یک
قدری توسعه داده شده است بفتح مالک که
حتی یکی از نمایندگان من قدری ملافتندم
که همان لایحه دولت را قبول دارم خواستم
بنده که حضوای کمیسیون بودم و در این مدت
در این ۹۶ ساعت این لایحه را کاملاً مطالعه
کرده ام این توضیح را در اینجا داده باشم که طبق
لایحه دولت یک سیصد هکتار آبی و ۶۰ هکتار
دیگر برای خود مالک و همچنین شصت هکتار
آبی و ۱۲۰ هکتار دیگر برای راث بود این
جمعاً میشد ۹۰ هکتار آبی و ۳۰ هکتار هم
طبق یکی از تبصره های ماده شش به عنوان وقف
خاص تعیین شده و دو وقف خاص را البته آقایان
میدانند برای اولاد است که البته بعضی از مالکین
مالک خودشان را بصورت وقف برای اولادشان
میدهند برای آنکه در جوار اولادشان باشد
این سه رقم منسوب به دولت است که در لایحه
مابین یکدیگر به شرحی که در مجلس این لایحه
آوردیم این را در اینجا شصت هکتار و سیصد
هکتار دیگر تعیین کردند که در میان مالکین و بعضی
نخستین مالکین و اولاد مالکین و بعضی مالکین
که در زمان طغیان دولت این لایحه را در مجلس
آوردیم و من در آن وقت حاضر بودم و یکبار دیگر
بصورت تقصیر و تبصره ای که در این لایحه

خاص مصرف شد بمیزان ۳۰۰ هکتار و باقی ماند ۱۰۰ هکتار را که گذشتیم برای حدود مالکیت زمین سید محمد کتک آبی حق مالک را نمیدانم که در ۱۰۰ هکتار باشد یا نه. ۱۰۰ هکتار را بر زمین بود هر چه در او بود مال اوست و هر چه در زیر زمین بود مال اوست در حالیکه بسیاری از باغات مخصوص در زمانند در وقت باغات چای و باغات پرتقال قرارداد های مخصوص است بین زارع و مالک که زمین را مالک آماده میکند و در وقت هم خود مالک میگرد و بعد با زارع یک قرار دادی دارد که یک چهارم مال مالک و سه چهارم مال آن یاد و نوشته های چای زمین را بر آن یاد میکند خودش هم فرس میکند بعد با زارع قرار میدهد که وقتی که این نوشته های چای را وچین میکنند و یا بر یک بوته ها را برداشت میکنند یک چهارم مال اوست این را چیه به شمال در قسمت اسفهان و قسمت هائی که میوه است یک قرار داد های دیگر بین مالک و زارع هست که چای آن آبی دولت آبی حتماً وارد هستند اغلب می شود در این که هم درخت و هم زمین و هم حصار و هم اعمالی ها مال مالک است ولی یک قرار داد نصف یا ثلث یا اربعین دارد در قسمت های جنوبی در قسمت نخل آنجا هم یک نوشته ای هست وقتی که بایتم این امتیاز را قائل شویم بین باغانی که هر صومعه ایانش مال مالک است و باغانی که یک قسمت هر صومعه اش مال زارع است و باغانی قسمتی مال زارع چون اختلاف منفعت ایجاد حجت میکند در نتیجه ممکن است یک اختلافی بین زارع و مالک بوجود بیاید که متأسفانه یکی از مواد آن بالینکه هنوز قانون نگذاشته حدی داشته باشد جز هشتاد و هشتاد است یکی هم قبضه شده است که باغانی که بعضی از اعیان آن مال زارع باشد اینرا گفته اند حدی کثر تا ۷۰۰ هکتار و بسته به اجازه هیئت عالی اصلاحات است که در هر منطقه ای معلوم نماید در کمیسیون هم عرض وزیر محترم کشاورزی رسانیدیم که این تکلیف موضوع بین باغانی که هر صومعه اعیان آن مال مالک باشد و باغانی که قسمتی از آن مال رهبت و هر صومعه مال مالک باشد این یک امری است مربوط بروابط زارع و مالک هم مربوط بخود مالکیت و امر مربوط بروابط زارع و مالک در ماده ۳۴ است که آنجا گفته شده است که دولت مکلف است در ظرف شش ماه آئین نامه ای برای تنظیم روابط زارع و مالک تنظیم کند و اجرا بکند اینها ما بختمان نیست که حدود مالکیت چیست و چه چیز هائی مستثنی است و دیگر راجع باین مطلب که چه جور این آنها تقسیم شود استثناء آنها بداند و چه جور آنها تشخیص دهند بنظر بنده اگر اینجا تشخیص با کمیسیون اصلاحات باشد ایجاد اخلاف خواهد کرد دلش هم این است که مالک میباید اگر هر صومعه اعیان مال او باشد باغ مال اوست باین جهت الفش در این است که باغانی که در شش ماهی دارد بگوید مال من است آن وقت اختلاف و

وزیر کشاورزی - بنده

خواستم یک تذکره بدهم که در تبصره ماده سه باز یک اشتباهی در چاپ شده است تبصره مربوط است بیافات و قلمستانهائی پراکنده نوشته است (باغات و قلمستانهائی است که تمام باغی از اراضی آن متعلق بزراع است) این اراضی صحیح نیست (اعیان) صحیح است و آن (است) هم زیاد است و عبارت اینطور است باغات و قلمستانهائی که تمام باغی از اراضی آن متعلق بزراع است یکی هم بلافاصله بعد از میباش میگوید که مبادا هفت و سه سال پس از اعلام نظریه هیئت عالی اصلاحات ارضی یعنی در سال پس از اعلام نظریه هیئت عالی اصلاحات ارضی که کمیسیون مذکور کرده که منظور از این است که پس از این که کمیسیون اصلاحات ارضی معین شده که مبادا تاریخ دوسال یا مبادا هفت و سه سال پس از اعلام نظریه هیئت عالی اصلاحات ارضی چایی است و تقاضا میکند اصلاح شود رئیس - پیشنهادات ماده سوم قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد) ریاست معظم مجلس شورای ملی پیشنهاد می کنم بند ششم از ماده سوم لایحه اصلاحات ارضی بطریق زیر اصلاح شود . بند - اراضی که از تاریخ تقدیم این لایحه بمجلس از طریق زراعت مکانیزه بوسیله کدک بشکاور و زمرود بهره برداری واقع شده باشد الی آخر . مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم عبارت باین به آخر بنده ماده سوم اضافه شود (و اراضی داخل در حدود شهر هائی که دارای شهرداری نیستند . پیشنهاد می شود در بند اول از ماده سوم بعد از توسط کدک ایجاد و بعد از شش ماهه و یا نصب تلبه اضافه شود موسوی - بوشهری - سید بهشتیار پیشنهاد می نمایم بند ۲ ماده ۳ اینطور اصلاح شود ۳ - باغات میوه و قلمستان کلا به مالک باقی خواهد ماند . عید نوری پیشنهاد میکنم در بند ۴ ماده ۴ این اصلاحات بعمل آید (اولاً به (باز به حدیث حدیث) حذف شود ۲ - ثانیا در سال اول صافه ۱۱ جمله «طبق ماده ۲ و بند ۲ این ماده» اصلاح شود باین جمله (طبق این قانون) عید نوری پیشنهاد می نمایم در بند ۴ ماده ۴ در سطره در صورت اصلاح شود به «از صورت» عید نوری

پیشنهاد میکنم در ماده سوم این اصلاحات در بند ۱ آن بعمل آید . اولاً در سطره ۱ پس از کدک (بهم) اضافه شود (کلا به باقی) ثانیاً در سطره ۳ پس از حرف (او) اضافه شود (با آنها) ثالثاً در سطره ۲ (چنانچه تمهید نماید) تبدیل شود به (چنانچه تمهید شود) رابعاً در سطره ۳ پس از حرف (او) اضافه شود (با آنها) عید نوری رئیس - ماده چهارم قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد) ماده چهارم - از تاریخ تقدیم این لایحه بمجلس هیچ شخصی نمیتواند مجموعاً بیش از حد مجاز مالکیت مقرر در این قانون برای هر شخص (اعم از حق خود و یا حق انتقال و وراثت) اراضی خود را به هر عنوان از معارف قانونی بدیگری انتقال دهد و الا باید مبلغی معادل بهای اراضی مورد انتقال بیش از حد مجاز را طبق ارزشی او بپردازد دادگاه بدو را در آن مقدار از اراضی که بترتیب فوق منتقل می شود از اراضی که طبق این قانون و بترتیب مندرج در این قانون بخود شخص تعلق می گیرد و یا می تواند وراثت قانونی خود انتقال دهد کسر خواهد شد تبصره ۱ - سردفتران مکلف هستند در موقع تنظیم هر سند انتقال اقرار انتقال دهنده را باینکه (این انتقال بر طبق مقررات قانون اصلاحات ارضی بوده و میزان آن با ضافه آنچه که از تاریخ تقدیم این قانون از طرف مالک با وکیل او منتقل شده و همچنین با ضافه آنچه که ظرف مدت یکسال قبل از تقدیم این لایحه بمجلس وراثت قانونی خود منتقل نموده و مجموعاً بیش از حد مجاز مالکیت مقرر در این قانون برای هر شخص نمیتواند) در سند ثبت نمایند . تبصره ۲ - مالک می تواند قبل از شروع عمل تقسیم در هر منطقه از طرف دولت اراضی مزاد بر حدیث حدیث خود را با توافق زارعین طبق اسناد رسمی یا نظارت نماینده وزارت کشاورزی برارین و کشاورزان که در همان اراضی بشکاور و زمرود دارند و مقیم باشند انتقال دهد و اینگونه معاملات مشمول ممنوعیت این ماده نخواهد بود در صورتیکه زارعین مشمول این تبصره حاضر نشوند بیکوای نماینده وزارت کشاورزی و بشکاور و زمرود یا با اطلاع اداره کشاورزی یا نماینده وزارت کشاورزی اراضی مزاد بر حدیث خود را باینکه کشاورزان ساکن همان شهرستان یا شاهسازی که بخودند باین کشاورزی بپردازند یا هر رابط مرضی اطرافین بپردازند

رئیس - آقای فکرت آبادی فکرت آبادی - بنده اساساً راجع به این لایحه صحبت نمیخواستم بکنم چون عقیده ام اینست که هر لایحه ای که مطرح می شود کسانی که در آن خصوص تخصص دارند و اطلاعات کافی دارند حق آنست که آنها صحبت کنند اما یک مطالبی هست که ارتباط با تخصص ندارد مال مالک است مربوط به هیئت مالک است مربوط با بنده ملک است و بر هر ایرانی و ایرانی که مسلمانانند به ملک و حبشیت ملک است واجب است در آن مورد مدافعه و صحبت بکنند و اظهار عقیده کنند و نظر بدهد در این چند روز که این لایحه در کمیسیون و مجلس مطرح است در مورد این لایحه مطالب مفصلی صحبت شده اساساً شخص من از آن کسانی هستم که طرفدار این منافع یک ملک و یک ملت وقتی به معنای واقعی سعادتمندند که تمام افراد آن ملک از زندگی سعادتمندانه برخوردار باشند اگر یک عده ای هم چیرداشته باشند و عده ای از همه چیز محروم باشند نه یک ملت مترقی است و نه یک ملت و جمعیست پایاداری است اما در این عقیده طرفدار این هستم که اینکار روی حق و عدالت و اصول قرار بگیرد یک مطلب دیگری که در مقدمه عرض می خواهم تذکر بدهم اینست که اینوضع موجود و این لایحه ای که دولت تقدیم مجلس کرده پیدایش این فکر و تقییب این لایحه مولود همین عوامل است یعنی یک عده ای که بدوام و بقای این ملک علاقمندند میخواهند عدالت در تمام شئون ملک وجود پیدا کند و همه از زندگی برخوردار باشند وقتی این فکر پیش می آید ما محتاج باید متوجه باشیم کاری بکنیم که فرضاً ما حاصل میکنیم یعنی یک دولت و یک دستهای که می خواهند طبقه کشاورز و ملک دار را بوزمین باشند و برای اینکار اقدام می کنند انجام بدهیم که آن عملان باین نتیجه برسند (صحیح است) یعنی زارع و کشاورز صاحب زمین بشود صاحب آن بشود چون مقصود از اینگونه افکار و پیدایش اینگونه افکارها و آمدن اینگونه قوانین بمجلس و پارلمان اینست که کشاورزی که امروز صاحب زمین است فردا زمین دار بشود کشاورزی که امروز سرمایه شخصی و ملک شخصی ندارد فردا صاحب ملک و آب شخصی بشود برای رسیدن باین هدف باید راهی رفت که این راه عادلانه باشد و حتماً باین هدف مارا برساند البته تضاد در باره این لایحه ما را باین هدف میرساند یا نه برساند یا شخص من نیست برای اینکه من اساساً از کشاورزی و از زمین داری و از ملک داری و از این حرف ها بطور کلی اطلاع ندارم و روی من باینکه هم تضاد است بکنم اما دادم می خواهم که واقفاً کشاورز صاحب زمین بشود اما در همین حال دلم میخواهد که هیچ

کاری هم برخلاف حق و اصول صورت نگیرد در جلسه گذشته یکی از همکاران محترم من راجع به بعضی از مالکین مطالبی گفت من هم اتفاقاً در جلسه نبودم و در بیرون شنیدم ما هیچ کاری نکردیم باشیم تاریخ دنیا را خوانده ایم یک وقتی ممکن بود در دنیا یک زمانی یک مالکی بایک رعیتی یک عمل زند انسانی بکنند (صحیح است) اما اینرا دنیا باید بداند که اگر آن زمان در ایران یک مالکی بایک رعیتی یک عمل زند انسانی میکرد در دنیا آنروز در تمام مالک آن روز همان جایی که امروز بر حلقه تمدن رسیده است این انسانها را در سه دهه پیش و بیست و سه دهه پیش انسانها را با مال شافه و اداری می کردند و در ایران در اثر اینکه تحت تأثیر تمدن قدیم بودند تحت تأثیر مالیه اسلامی بودند هیچوقت آن وحشیت و بربری که در مالک دیگر نسبت به زارع و نسبت به طبقات محروم میکردند اصلاً در ایران این مطلب صورت نگرفت (صحیح است) و بنابراین من این مطلب را از نظر ملکیت میگویم نه کاری باین لایحه دارم و نه ارتباطی باین مطلب دارد میخواهم اساساً بگویم در ایران هیچوقت این نوع رابطه بین مالک و زارع وجود نداشته که اعمال غیر انسانی و حیوانی بکنند (صحیح است) این یک مطلب است که دیگر می گویم که بنده می خواهم تذکر بدهم اینست که در این لایحه از نظرات و تفکری شده مالکی است دارای حدیث حدیث ملک فرزندان او هم دارای ملک هستند بعد از مردن این مالک قانون ارث مملکتی چه صورت درمی آید این مطلب باید توضیح داده بشود و روشن بشود مطلب دیگری که من شاید اگر بهیچ مطلبی کاری ندارم باینکه این مطلب علاوه بر این دارم و دلم می خواهم که این مطلب را دولت از نظر این لایحه و از نظر ملکیت روشن بکنند این است که این زمین هائی که بوسیله این قانون و بکنم این قانون بر ما فروخته شود و به آنها داده میشود وضع زراعت اینها در صورت نداشتن آب چطور می شود رعیتی که زمین باو داده می شود اگر آب برای زراعت نداشته باشد چه میکند و آبادات که دارای این فکر است و این فکر را بمجلس آورده برای این مورد و در این مورد بخصوص یعنی زمین بدون آب که در این صورت مسلمانان زراعت نخواهند شد چون همه اش که نمیشود باید باران نشست برای این مورد بخصوص آیا برای زراعت فکری شده یا خیر و اگر نشده بنده معتقدم که همین قانون در این مورد ناقص است و باید دوائی که دارای این فکر است این فکر را بمجلس آورد و در قانونی که بدون آب است و بر ما فروخته شده میشود حتماً باید بموجب قانون دولت ملزم باشد که برای آن ها فکر آب بکند یک مطلب دیگری که بنده میخواهم عرض بکنم اینست که بنده از

اجرای این قانون این مطلب را تذکر بدهم تا برای امروز بلکه برای آینده بعد از اجرای این قانون قدر مسلم اینست که یک عده از رعایای ما صاحب زمین می شوند صاحب آب هم می شوند دولت هم برای آن ها فکر آب می کند یعنی آن ها مالک میشوند و معنی بصورت مالک چیز یک عده ای از رعایای ما این ها صاحب زمین نخواهند شد یعنی رعیت آن مالکین در حدود حدیث حدیث هستند دولت و آن کسی که می خواهد این قانون را صحیح اجرا بکند چه امروز و چه ده سال دیگر باید به این مطلب توجه بکند که امنیت الکتی که دارای حدیث حدیث این قانون هستند که خود این دولت آورده و مجلس تصویب کرده چه دولت حالا چه دولت های بعد که میری این قانون هستند حدیث حدیث مالکیت هستند در مقابل آنست که برای حدیث حدیث مالکیت هستند در مقابل آنست که طبق این قانون با بهیچ دیگر با آنها ملک و آب نرسیده است باید برای آنها یک فکری کرد بنابراین اگر دولت برای حل کردن روابط صحیح بین مالک و زارع یک لایحه عادلانه ای بمجلس نیاورد و یک رابطه خوب بمجلس نیاورد و واقفاً مشکل رابطه بین مالک و زارع بطور دقیق و بطور صحیح روشن نشود بنده معتقدم که در آینده این قسمت از رعایای که فاقد زمین و آب هستند برای ملکیت تولید اشکال می کنند و این یک مطلبی است که مادر آینه نمی خواهم بآن مواج باشیم برای این که همه این کارها را کردیم که این اشکالات و این اختلافات و این ناراحتی ها بر طرف بشود البته بنده عرض کردم که نه ملک دارم و نه اطلاعات دارم ولی شنیدم که در یک جاهائی سهم رعیت خیلی کم است و در یک جاهائی سهم رعیت خیلی زیاد است شاید هم آنجا هائی که سهم رعیت خیلی زیاد است در واقع کم باشد ولی فرق نمی کند کار غیر عادلانه کمش هم غیر عادلانه است زیادش هم غیر عادلانه است و من توجه دولت و مسئولین ملک را باین مطلب جلب می کنم که از این نظر هم یک فکری برای آینده بکنند اما راجع به این ماده ۴ بر فرض که این فکر صحیح است که یک عده ای از مالکین اراضیان را فوراً پس و پیش می کنند هیچ بنده نمی گویم صحیح نیست صد در صد صحیح است که بمجرد اینکه فکر پیدایش اصلاحات ارضی پیش آمده یک عده ای از مالکین حالا که پول باشد که این اراضی و املاک پس و پیش بشود این مطلبی است که بنده نمی دانم اما ممکن است که یک عده از مالکین یک مقدار از املاکشان را بفروشد و ولی اصل من این طور قانون گذاری را صحیح نمی دانم برای این که تاکنون سابقه نداشته است که این گونه قانون گذاری بشود که بگویم از تاریخ تقدیم این لایحه و لایحه هم مسلمانان قانون نیست این یک

مطلب اصولی است من نوی پارلمان ایران این مطلب را تذکر می دهم که هیچوقت گفته نشود به مطالب خلاف اصلی هیچکس توجه نداشت ما بایتم بگویم از روزی که این لایحه را تقدیم کردیم هر مالکی ملک شخصی اش را بفروشد و باید جریه بدهد یک وقت مقتضات اجاب بکند که از یک خیابانی هیچکس عبور نکند ما بایتم یک لایحه بگذاریم که هر کسی از اول سال ۲۸ از خیابان اسبابول عبور کرده باید ده جوب بخورد این عمل صحیح نیست البته من طرفدار این نیستم که کارا را جابجا بکنند و چیزی نگذارند که بر ما داده بشود ولی این طرز قانون گذاری و این طرز تفکر را من صحیح نمیدانم عید نوری - در کمیسیون هم خیلی بحث شد رئیس - آقای مغیر قیوم قرقاش (مغیر کمیسیون خاص) جناب آقای شمس فکرت آبادی که منم و لایحه ایشان همیشه مورد استفاده است بچند نکته اشاره فرمودند جناب آقای شمس بچند نکته اشاره فرمودید بنده اجازه می خواهم برای توضیح مطلب عرض بکنم اولاً راجع بقانون ارث فرمودید هیچ تقریری در قانون ارث داده نمیشود باین معنی که اگر کسی فوت شد و مرحوم شد حدیثی را که دارد و وراثت قانونی میرسد از دو حال خارج نیست یا این وراثت قانونی خودشان دارای چیزی که بعد تصاب میرسد هستند یا نیستند اگر نباشند که در حدود حدیث نصاب با آنها تعلق می گیرد و اگر باشند و مضاعف بر حد نصاب مجموع مال و ملک خودشان و آنچه برای آن اضافه بر حد ارث بانها میرسد باشد آن اضافه بر حد نصاب مشمول این قانون است و تقسیم میشود دوم موضوع آب است موضوع آب یکی از مهم ترین مطالبی است که در این لایحه مستتر است نه بر ملا باید عرض کنم مستتر است باینکه هنگامی که این لایحه تقدیم مجلس شد و در کمیسیون بحث شد مطلب این بود که این لایحه ناظر است بر ملکیت اراضی و آب در آنجا نشانی ندارد البته قیلام توجه شده بود که زمین بدون آب اصلاً مفهوم و معنی برای زراعت ندارد و بهیچ جهت است که در خلال این قانون دولت تخیل کرده است که در قسمت اراضی که آب ندارد تا سر حد امکان برای مالکین آب فراهم کند از طریق تسهیلاتی که بوسیله وامهای کشاورزی فراهم می شود از طریق تسهیلاتی که بانها شرکت های تعاونی و غیره بوجود آمده است و اما باین جناب اجل عالی اگر ناظر بر این باشد که یک ملک که غلات دارد و مشمول تقسیم هم میشود در این صورت تبصره ماده ۲۰ این موضوع راجع کرده است و بعد از بحث بسیاری که در کمیسیون شد بالاخره این

حق و این طریق که بنظر معقول و منصفانه آمد پیشنهاد شد که بفرار خود سلع کشت هر سال که مورد بهره برداری از آن آب است آب بفرار خود آن و بان نسبت تقسیم شود و این بکارگاه جاری بود که معقول بود بشود موضوع دیگر که اشاره فرمودند موضوع امنیت سالکین است هم دولت توجه کامل باین نکته داشت و هم در کمیسیون بسیار پیگیری شد و بنده متشکرم از اینکه این مطلب را اینجا بیان فرمودید که ما بتوانیم توضیحات بیشتری بدهیم هیچ جای تردیدی نیست که اگر بخواهید بهره برداری از ملک بشود فقط و فقط در بر تو امنیت قضائی و امنیت واقعی در یک منطقه ای میتوان آن عمل انجام بشود و اگر هم امر در بر شود که مالک وزارت به هم بگری چشم عتاد و خصوصت نگاه بکنند مسلماً در وزارت نظر قانونگذار و عدالت اجتماعی و هر گونه هدفهایی است که در این لایحه هست و بنده کوشش کرده ام که چند تن از آنها را در مقدمه بر عرض آقایان برسانم رابطه بین زارع و مالک ناظر بر عوامل مختلفی است که البته باید آنها را در نظر گرفت یکی آن عوامل پنجگانه است که طبق قانونی که در ۱۳۱۶ تا ۱۳۱۷ گذشته است معلوم میشود است و دیگری وضع محل بآن چیزی است که می گویند عرف محل که در همین حال باید دولت توجه کافی داشته باشد و بنده یقین دارم که دولت توجه کافی دارد و خود آقای نخست وزیر همیشه عقیده بنیات اوضاع و اشیاء دارند چون اگر امنیتی نباشد کاری از پیش نبرود در اینکه آنچه را که در این قانون در ماده ۳۴ خیالی کنم گفته شده است به نوائم و اگر انجام بشود و اما بعضی از آقایان معتبر از من توضیح خواسته اند که خود ماده ۴ با تبصره ۲ یک قدری متاخر است و بنده اینجا می خواهم توضیح بدهم برای این که معلوم بشود ماده ۴ با تبصره ۲ مغایر نیست چنانچه در مقدمه این لایحه عرض شد این لایحه ناظر بر هدفهای مختلفی است یکی تعدیل مالکیت است دوم تقسیم اراضی بر زمین است ماده چهار پیشتر ناظر بر تعدیل مالکیت است و همانطور که عرض شد و اما تعاون و همکاری مالکین با دولت به این معنی که اگر بخواهند منتظر این بشوند که دولت باید و یک مالک را تقسیم بکنند شاید بهت گرفتارهای مختلفی که می دانیم سالان متعادی طول بکشد بنابراین به مالک اجازه داده شده است که تا حد قانونی که برای وراثت معین شده بتواند تعیین بکند و تا همان حد قانونی بتواند بفرود یعنی بعد از دو سال علی ای حال هیچ مالکی پیش از سیصد هکتار که در این جا تعیین شده است نمی تواند داشته باشد (یک نفر از نمایندگان - چهار صد هکتار) چهار صد

هکتار ولی در صورت واگذاری از سیصد هکتار متجاوز نیست اما این تبصره ۲ ناظر بر این است که اگر یک ملک شامل تقسیم شد و خود مالک خواست که این ملک را بین زارعین تقسیم بکند و بفروش برساند موجب است برای اینکه آنچه را که نظر اصلی و نهائی این لایحه است عمل شده باشد بنا بر این بنده مقارن بنیاده چهارم و تبصره ۲ نمی بینم که کدام ناظر بر یک اصل معین و مسلم است ماده ۴ ناظر بر سیصد هکتار است تبصره ۲ ناظر بر حدود سیصد هکتار و از آن کمتر است بنابراین تبیین بین تبصره ۲ ماده ۴ نیست

رئیس - آقای دکتر رضائی

دکتر رضائی - جای تردیدی نیست که ماده ۴ این لایحه یکی از مواردی است که در حقیقت قابل بحث است چون اولاً مطلبی که در اینجا در ماده ۴ قید شده است مطلبی است که در قوانین ما تا کنون دارد و شاید بشود دلیل بسیار قانع کننده ای بر ضد ماده ۴ آورد ولی از طرفی یک مصلحت اجتماعی وجود دارد که ما را بر این می دارد که در بعضی موارد اقداماتی بکنیم که مصلحت اجتماع حفظ بشود و به عقیده بنده ماده ۴ تطبیق با آن اصل حفظ مصالح اجتماعی دارد یعنی چنانچه ماده ۴ گذاشته نمی شد اشکالاتی پیش می آمد که شاید در حقیقت آن نظر اصلی از تقدیم این لایحه نماند نمی شد اما در ضمن اینکه بکنیم این اشکالی را که ماده ۴ و در حقیقت این مطلب اجتماعی ایجاد کرده است بعد از تقلیل بدهیم ملاحظه بفرمائید اشکال این است که شما در ماده ۴ یک مجازاتی برای شخص قائل می شوید قبل از اینکه قانون گذشته باشد و این مطلب به طور کلی صحیح است که یک شخص ممکن است بیاید و عنوان بکند که من جاهل باین قانون بودم البته بهیچ وجه جعل بقانون مدبر موجه نیست ولی جعل بلاوجه ممکن است مدبر موجهی باشد ولی بنده بر علیه این ادعا آن اصل مصلحت اجتماع را ذکر کردم و باین دلیل است که بنده مخالفتی با اصل ماده چهار ندارم ولی بنده همانطور که عرض کردم میخواهم صمی بکنم که شاید بتوانم این اشکالی را که در این ماده ۴ پیش آمده است تقلیل بدهم و آن در حقیقت از طریق ابلاغ مفاد ماده ۴ به سردفتران است باین معنی که یک شخص هنگامیکه میخواهد نقل و انتقالی انجام بدهد حداقل سردفتر باو بگوید که آقا درست است که قانون نگذاشته است ولی لایحه ای در این زمینه تقدیم شده است و در این لایحه چنین چیزی در نظر گرفته شده است حالا اشکال امر همین است که بفرمائید که این مطلب ضمانت اجرایی دارد بنده میگویم که آقا حلقه ابلاغ شده است

موضوعی را که جنبه قانونی ندارد بنابراین دفتر ابلاغ بکنند این امر بهیچ وجه ضمانت اجرایی نخواهد داشت بنابراین باین ترتیبی که ملاحظه بفرمائید عمل کردیم

رئیس - آقای مهندس جفرویی

مهندس جفرویی - اعتقاد بنده این است که مسئولین امور غالباً با قبول استناد اقدامات خود را در راه اصلاح اجتماع بعمل می آورند چنانکه اگر میگویم دولت حاضر هم مرادش از تقدیم این لایحه یک اصلاح ضروری وضع اجتماعی ایران است و اما قانون باید همیشه در راه ایجاد امنیت پیش بپیش و وضع بشود اقدامات ناگهانی و شدید هم متناسب با اوضاع مادی و آرام یک مملکت نیست با لایحه ایجاد یک وضع معقول و منصفانه قانون هر اندازه طبیعی باشد اجرای آن سانس است و در اوضاع مادی اگر ادویه مملکت بحکم داشتن امنیت نباید بطور ناگهانی مواجه بآن یک وضع تازه ای بشود ماده چهارم بصورتی که اول تدوین شده بود خیلی شدید بود و من متشکر هستم که در کمیسیون دولت با اصلاحی که ضمن تبصره ۲ پیش بینی شده است موافقت کرده است ولی من اصلاح این تبصره را از نظر ادامه امنیت عامه مردم که مالکین یک طبقه از آنها هستند کافی ندانم بنده اگر میخواهم این لایحه را تدوین بکنم ماده چهارم را باین ترتیب تنظیم میکنم که هر مالکی که لایحه را در این لایحه به نصاب مندرج در این قانون ملکه داشته باشد و از تاریخ تقدیم این لایحه به مجلس در ظرف مدت مثلاً دو سال این میزان از ملک خودش را بیک برابر و نیم سکنه نصاب مندرج در این لایحه برساند حق دارد بهیچ میزان ملک خودش را حفظ کند یعنی دوست بکشد فکر پیش بینی شده در این لایحه یک پاداش برای کسانی که به طور طبیعی ملک خودشان را میفر و خندند در یک مدت معینی بآنها امید دارند چون مراد از نظریات دولت و مجلس این است که اگر یک وضع نامناسبی در یک جامعه ای هست این بهر ترتیب یک وضع بهتر و معقولی در بیاورد حالا یک مثال میزان که تصادف یکی از دوستان بامن در میان گذاشته بود عرض بفرمائید که یک شخص بمیزان حد نصاب مندرج در این قانون دارای ملک باشد بعد از تقدیم این لایحه به مجلس پندش فوت کرده باشد و مقداری ملک از طریق ارث باو میرسد به بنده بفرمائید که جای این لایحه پیش بینی شده است حالا که این آدم بران کار طبیعت و بموجب اقتضای طبیعت دارای مقدار ملکی بیش از حد نصاب شده است چرا باید مشمول ماده ۴ بشود (یک نفر از نمایندگان - نه بخود) نظارت بسیار شدیدی که از طرف دولت در تبصره ۲ همین ماده پیش بینی شده است بنظر بنده ضرورت ندارد چند روز پیش آقای وزیر دارائی در کمیسیون بر نامه یک مطلب خیلی خوب در این باره فرمودند

که مردم برای پرداخت مالیات حسن استقبال عجیبی کرده اند و تمام راهروهای وزارت دارائی پر است از کسانی که آمده اند مالیاتشان را بپردازند این کار یک کار طبیعی است این را آدم خودش می آید و بنده بدوالت تبریک می گویم که با چنین وضعی از طرف مردم مواجه شده است این لایحه هم باید طوری تدوین میشد که مالک هم که هیچ گاهی ندارد بر اثر تصویب این لایحه با یک وضع طبیعی مواجه میشد بنظر بنده این ماده را اگر با دولت موافقت بکنند که بصورت خیلی طبیعی تری در بیاید برای اجرای این لایحه تسهیلات خیلی زیادی فراهم می شود

رئیس - آقای دکتر شاهکار

دکتر شاهکار - عرض کنم برای اثبات یک امر غلط هر گونه استدلالی سبب ارتکاب غلط دیگری خواهد شد (صحیح است) شما اگر اصرار بکنید که پنج تا پنج ۲۷ تا اگر ۲ دلیل هم بیارید می شود ۳۰ غلط اگر آقایان بصورت جلسه کمیسیون مراجعه بفرمائید ملاحظه میکنید که شهادت آقای رئیس کمیسیون تقریباً یک جلسه تمام وقت کمیسیون صرف این مطلب شد این را برای آقای شمس قنات آبادی عرض کردم سه جلسه تمام وقت صرف این قسمت از لایحه شد راجع به همین عبارت از تاریخ تقدیم این لایحه همکاری محترم من آقای دکتر رضائی فرمودند که بر سر دفتران میبایستی ابلاغ بشود هیچ سردفتری در دنیا مکلف نیست که مفاد لایحه ای که تقدیم کمیسیون شده است اجرا بکنند از قانون را باید اجرا بکنند میدانم که همین راه با آقای مهندس جفرویی با آن حساب پیچیده خودشان که من با تمام فکر و بالاخره متوجه نشدم که چه میفرمائید بر عرض هم که آن حساب را من درک نمی کردم این بود که باینم نقطه عکس را بگیریم باز پاداش بدهیم مشمول همان اصل میشود که الان عرض کردم که برای اثبات یک امر غلطی مرتکب یک امر غلط دیگری بشویم باین ایراد اخیری که فرمودند جناب آقای مهندس جفرویی که تکلیف اشخاصی که بعنوان ارث ملکی بآنها منتقل می شود چه می شود و مشمول ماده ۴ می شوند اگر توجیه بفرمائید ماده اینجا بعلل لازم استعمال شده است نه بعلل متعدی نوشته شده است هر گونه حد با تمامه وارث نهاده است نه معامله تمام اشکالاتی که پیش می آید از نظر این عبارت است که نوشته شده است از تاریخ تقدیم این لایحه از این جهت است که بنده یک پیشنهادی دادم بمقام محترم ریاست که بند اول ماده ۴ حذف شود یعنی عوض اینکه نوشته شود از تاریخ تقدیم این لایحه بمجلس عبارت اینچنین باشد هیچ شخص نمیتواند الی آخر

اما اینجا بنده فوراً اضافه میکنم جناب آقای وزیر کشاورزی و جناب آقای مخبر که این طرز پیشنهاد سبب خواهد شد که ماده ۴ بشود از این جهت است که بدون توضیحات بیشتری در اطراف اشکالات این ماده چهارم امیدوارم که آقای مخبر و جناب آقای وزیر کشاورزی در شور دوم باین ماده توجه بیشتر بکنند بخصوص که حالا پایه گذاری شده است تا اینکه بتوانیم از این اشکال قانونی که همگی را نمیتوانیم بهرجه کرده غرامت ازش گرفت نه بدوکار معرفی کرد و وقتی از مقررات قانون اطلاع نداشت مردم مکلفند که قانون را اجرا بکنند نه آنچه را که ما در دلمان بود بنابراین این پیشنهاد را دادم و تا شاه الله در موقعش در شور دوم مورد دقت قرار خواهد گرفت مطلب دوم که بنده باید اینجا عرض کنم بدلیل دیگری این پیشنهاد را دادم و آن این است که من خیال میکنم جناب آقای وزیر کشاورزی در موقع با کنونی و این ماده همانطور که اعیان شده اراضی و خوشبختانه متوجه شدید و اشکال فوق العاده زیادی است عبارت فارسی این ماده چهارم آن منظور را که داشتیم نفیر ساندن و قتی که این گزارش بسیار بارز و مخبر را می خوانم که واقفاً سطح و سطح و سطح ادبیش بالاست تعجب میکنم که چرا در مواد این توجه نشده برای اینکه برانتر زبان فرانسه باین اهل لاین بزبان عرب و بنده میدانم فارسی آنرا چه بگویم ابرو بران فارسی معین مطلب قبلی است بنده یک مطلبی را که می گویم وقتی بخواهیم زیاد روشن بکنیم اینرا میکنند در برانتر اینچنین نوشته است که از تاریخ تقدیم این لایحه هیچ شخص نمی تواند مجموعاً بیش از حد مجاز مالکیت مقرر در این قانون برای هر شخص و بنده تبصره را عرض میکنم سر دفتران مکلف هستند در موقع تنظیم هر سند انتقال اعتراض انتقال دهنده را در سند نقید نمایند در برانتر هم میخوانم بگویم آنچه را که قانونی می تواند بوارش منتقل کند و بملاوه آنچه را که در موقع تقدیم این قانون منتقل شده باید از حد نصاب تجاوز نکند اگر وقت بفرمائید جناب آقای صدر زاده فارسی که ما می خواهیم بگویم غیر از این است بنابراین این پیشنهادی که بنده داده ام که مورد شور قرار بگیرد سبب می شود اگر مجلس شورای ملی اجازه بدهد در شور دوم عبارت را هم درست کنیم و من خیال میکنم برای اصلاح عبارتی پیشنهاد جدیدی لازم نیست چون همین تبصره اساساً هم می را که وزیر کشاورزی میخواست و کمیسیون خاص میخواست معین این مطلب نیست و ما مطلب دیگری میخواهیم و میخواهیم آقای وزیر کشاورزی و مخبر محترم مخالفت کنند با پیشنهاد بنده بنابراین منظور بنده از ادو این پیشنهاد این است که در شور دوم

اصلاحاتی را باین ماده چهارم که با اصول کلی انجام بگیرد

رئیس - آقای مهدی نوری

مهدی نوری - ماده چهار یکی از مواردی است که از نظر اصول قابل بحث نیست برای اینکه طبق اصل کلی هیچ عملی را نمی شود قبل از وضع قانون و قانونی شدن آن مقررات منع کرد و این اصل دنیائی است اصلی نیست که فقط در ایران باشد اصلی است که دنیا آنرا قبول کرده اند که عضو ملت متعهد بشود امضاء کننده اعلامیه منشور ملل متحد بشود و یکی از مواد همان منشور همین است در حال حاضر برخلاف این اصل این ماده را باین شکل تصویب میکنیم و البته دو بحث پیش می آید یکی بحث مصلحت که گفته اند مخالفان ایراد هست که در تاریخ تقدیم این لایحه مالکین املاکشان را بفرودند این یک اشکال هست بنظر من منکرش دشوار است اما در دیگری هست و آن این است این مطلب که چیزی از اموال است یعنی قسمتی از املاک که یکی از مواردی است که باید در سایه امنیت حق ملتی متزلزل نشود اگر ما باین یک عمل اینچنینی بکنیم که تصدیقات امروز را عطف بمسابق بکنیم ترازل در اساس امنیت پیش میاید حالا این دو تا موازنه کنیم بهیچم که متزلزل کردن اساس امنیت قضائی یک مملکت اهمیتش بیشتر است یا مصلحت اختصاص راجع به طبقه ای یعنی در املاک همان خیال میکنم بر این که اصل امنیت قضائی در یک کشور احترامش و اهمیتش بالاتر از رعایت این مصلحت اختصاصی باشد چرا برای این که ما تمام این پیشرفت هائی که بعد از ۲۸ مرداد و قیامی که ملت ایران کرد و تثبیت سیاسی که در ایران شد و فعالیتی که برهبری شاهنشاه معظم در این مملکت بوجود آمده و پیشرفت بیا به اشرا روی این میدانم یعنی متعقد شده اند در داخل و مردم خارج که مملکت یک امنیتی دارد و در سایه این امنیت میشود در این مملکت فعالیت کرد و زحمت کشید و با این زحمت کشیدن عمران و آبادی و اصلاح و فعالیت های مولد بکار افتاد نتیجه اش پیشرفت های محسوس روز افزونی است که مادر مملکت خودمان می بینیم و یکی از تجربه های آن هم مدوین لایحه بودجه مملکتی است که مطرح میشود اما اگر این را متزلزل بکنیم باین سیاست و روش کلی و اصولی که در کلیه شئون مملکتی است اعطه میزنیم یعنی امروز که از تاریخ تقدیم این لایحه میخوانم تصویب کنیم نهادهای این ماده چهار را است آقایان مثل اینکه توجه فرمودید در مورد ماده ۲ یک موردی است مربوط به قبل از تقدیم این لایحه شده است مربوط به یک سال قبل شده است راجع به وقف خاص که معاملاتی که یک سال قبل از تقدیم این لایحه شده است این جا وقتی لایحه مزبور بصورت قانون در آمد و اجرایشان فکری

را در اجتماع پیش می آورد حتی برای آن کسی که میخواهد شرکت و کارخانه ایجاد کند یا آنکسی که میخواهد برای تأمین افزایش مسکن در این مملکت مستقر یا خانه بسازد تمام اینها در نظرشان محسوم میشود و میگوید خوب آقا یک روزی آمدند یک لایحه بعنوان محدود کردن املاک به مجلس شورای ملی آوردند ولی تاریخ اجرای آن را به قبل و موقعی که کسی نمیدانست تشریف دادند در این صورت چطور مردم جرأت می یابند که یک شرکت بوجود بیاورند یا یک مستقر بسازند یا بعد از اینکه همه کارها انجام شد یک قانونی میاید و وضع میشود و تاریخ را عطف بیک سال قبل میکنند و امنیت قضائی از بین میرود و همه اینها از بین میرود پس این فکر پیش میاید پس علت اینکه دنیا قبول نکرد اصل عطف بمسابق شدن قوانین را همین است اصلاً قانون همین امری که از تاریخ تصویب به بعد اجرا میشود یعنی جامعه و ملکی میداند که چه مقرراتی مننوعه است و طبق آن مقررات منفع خودشان را تطبیق میدهند بنابر این وقتی بقبل بر گشت این عطف را بوجود میآورند این است که راجع باین ماده سه جلسه چهار ساعته شاید بحث و اصلاح و تعدیل شد در حدود نظری که دولت داشت و باینصورت در آمد که آقای مخبر کمیسیون توضیح دادند که البته آن عطف اصولی خودش را دارد البته شاید در بعضی از کشور ها هم مواجه بشوند با اینگونه موارد اما آنها یک کار قانونی دیگری میکنند و حق بود که ما هم اینکار را میکردیم یعنی در تاریخی که این لایحه میخواست تقدیم مجلس بشود یک لایحه سه فوریتی بپس میاورد و انداز قومعنه میکنند و اندوهی الهام میکنند و انداد حفظ بکنند البته در این کار حالا گذشته و حالا هم برای یک مصلحتی که مربوط باملاک هست متأسفانه این ترازل در اصل امنیت را بوجود آورده و باین کیفیت من خیال می کنم آن پیشنهادی که جناب آقای دکتر شاهکار فرمودند اگر مورد قبول جناب آقای وزیر کشاورزی قرار گیرد چون در کمیسیون هم این پیشنهاد را آقای دکتر شاهکار دادند ولی مورد قبول قرار نگرفت برای این که نظر دولت همین است که هست ولی اما نکته ای که آقای دکتر رضائی فرمودند از این دولت البته بهیچ وجه نباید کار را بکنند چون از کاری که بعضی از دولت های قبل کرده اند اطرد زیاد داریم در بخشنامه های خلاف قانونی که مدبر کل نیست هم بر دفتران ابلاغ میکرد که فلان معامله را نکنید یا بکنید سر دفتران هم یک الزام اداری داشته باین که این پیشنهاد

داشته باشد آن اصل البته يك اصل كلي است يك اصل هم مصلحت مملكت است كه املاك نبايد بصورت مغرور به باقي ماند بلكه بايد آباد شود اصلي كه دنياي امروز بسوي دنياي آزاد و اجتماعي پيش ميرود افراد بايد در مقابل مصلحت اجتماع فداكاري كنند اين اصلي است كه بصصلحت امروز دنياي متقدم نفعي است كه كليه كشور هائي كه به البكت فردوي قوفي شخصي احترام ميگذازند براي تعديل در اوضاع تمايلي سوي سوسياليزم نشان ميدهند و اين فداكاري هارا ميكنند كه ثنونه اش هم در لايحه موجر و مستاجر از هين مجلس گذشت كه رعايت حق كسبو كار مستاجر است كه مالك را محدود نميكنند بئابر اين در اين مباني و اساس نتهها حرفي نيست بلكه بايد ما سمي بكنيم باقوانين مترقي پيش بريم و اما در رعايت عدالت هم كه عدالت اجتماعي يكي از هدف هاي اينقانون است بايستي به آن توجه بكنيم مالك بدعا خوب سرمايه اش اين ملك است وقتي سرمايه اش ملك بود با اين بايد زد و گي بكنند عائله اي هم دارد نبايد تعلق خاطر كسي كه مالك است يعني در كشور خودش وطن خودش ملك دارد خاك و سرمايه دارد قطعا كمتر از آن هائي كه سرمايه خودشان را بصورت نقد يا ارز به خارج انتقال ميدهند بيشتر بود وطنش را دوست دارد براي اينكه اوست كه علاقه به آب و خاك كشورش دارد و در شادني و مصائب مثل موافقي كه از امنيت استفاده ميكنند بايد از كشورش دفاع بكنند در اينصورت ما آن نظر نامين عدالت اجتماعي را كه هدف اين لايحه است و ميخواهيم كشاورزان خودمان را صاحب آب و خاك كنيم كه بيشتر به مملكت علاقه داشته باشند هين هدف را بايد طوري در نظر بگيريم كه ظلمي بطبقه اي بعنوان مالك نشود و هين جهت است كه بنده راجع ب ماده ۱۲ و ۱۳ بحث دارم و پيشنهادهائي هم داده ام و البته در كميون هم بحث مفصل شد خد چند جمله هم در اطراف اين داده صحبت شد در اينجا قيد است كه بهاي عادل ملك بايد داده شود ولي براي بهاي عادل ملك يك ماخلدي قائل شده اند كه آن ماليات است البته در كميون بحث كرديم كه خيلي از املاك است كه يك موهني آباد شده است كه ماليات ندادند و هم بطور ماليات به اخله ميزي است كه خود دولت كرده است ولي بعد در خارج انكسار دادند كه مالك ماليات نپرداخته و با فرار كرده است بنده خيلي كم ميتوانم مصداقي بدها كنم براي اين امر زيرا اگر بعاريف وضع ماليات ها توجه شود تنها ماليات املاك مزروعي است كه زودتر از ماليات بر درآمد كه در ۱۳۱۲ وضع شده بود و بازار گنان و صاحبان مشاغل و درآمد هنوز نتوانسته اند خودشان را تطيق بدهند و بپردازند اما ماليات املاك مزروعي كه

کارند رهبا، مثلا يك حق زرع دارند در
آذربايجان آنرا هيماي می گویند اين
هيماي يعنی استفاده از زمین خودش بر سر قاي
دارد مثل سرقاي حق کسی است که
مستغلات دارد اين زارع اين حق را
میدهد به آن زارع و ده هزار تومان ه هزار
تومان میگیرد خوب الان در اين زمین يعنی
در اين هزارهكتار لائل ده نفر صد نفر
با دوست نفر زارع مشغول کشاوری کدام
يك قسمتی را گرفته اند دارند کاری کنند
اينها با اين قانون وضعتان چهار خواهند شد؟
آيا اينها بتر تير سال در آنجا باقی خواهند
ماند و خواهند کاشت و نه ره خواهند داد
يعنی آيا حق اينها مالک باخر بدخواهد
کرد؟ يا خواهند ماند و بهره می دهند
بيکی از اين سه شکر بايد باشد چي کدام از
اين شقوق معلوم نشده است که آيا اين رهبا
کدام السابق در آن هزارهكتار زمین باقی
خواهند ماند و طبق روش قبلی بهره مقرر
عادل و سواقی را خواهند پرداخت يا مجبورند
از اين زمین کوچ کنند و اين زمین را بدون
عایق و مانع در اختيار مالک بگذارند يا
اينکه چه ترتيب خواهد شد اين بايد تحت
روشن بشود اگر نشود اجرای اين لايحه
محال است بنده در اينجا صراحة عرض
می کنم آقایان ملاحظه خواهند فرمود
چرا مگر میشود در يك دهی صد نفر
زارع گفت که هزارهكتارش را داده ام به
د کتر دادی شما بايد برويد چهار بروند؟
زند گشان آنجا است کجا ميشود گفت بروند
پس بايد تکليف اينها را روشن کرد برای
اينکه در آنجا چهار محظور نشوند اگر
بايد بروند از حال بايد گفت حق ميشناسان
در معلول هائی که طبق عرف حق هيماي است
بطريق عادلانه يا دولت يا مالک می دهد
حالا فرض کنیم که در اين قانون آمدیم حق
اول را گرفتيم يعنی کشاورزان مانده اند و
بقیه دوهزارهكتار از آن سه هزارهكتار
تقسيم کردیم اولاً اگر بين تمام کشاورزان ده
اين تقسيم الزامی باشد اين خلاف مصلحت
است برای اينکه بين کشاورزی بايد تقسيم
شود که قابليت استفاده از زمین را داشته
باشد والا نتيجه اش اين ميشود يك کشاورزی
که الان ده جفت گاو دارد می تواند ۵۰
هكتار زمین را بکار از آن ۵۰ هكتار
چهل هكتارش را می گویند می دهيم به
دست ده نفر که هيچ چیز ندارند در نتيجه
آزمين ماعطل و باطل خواهند ماند مضافاً
به اين اگر بگوئيم بين تمام سکنه ده
ده تقسيم خواهد شد زمین به اندازه کافی
بطوری که عرض کردم نزارع داشت حالا
آمدیم گفتيم که اين مسئله تقسيم درست
شد اگر بصورت فعلی باقی بماند اگر در
آن هزارهكتار زراعت بصورت رهباي فعلی
باقی بماند و دوهزارهكتار بقيه را تقسيم
کنند شش هزارهكتار باقی بماند و ده هزارهكتار

مالک اینهم روشن نشده اگر چنانچه شما خواستید بیاید از این رعا هزار هکتار بردارید بدهید لاف اول باید بدهید که در مرحله اول باید زمین بدهید باین زمین که الان زمینشار از دستشان گرفته اند اینها يك مطالبی است که روشن نشده است و باید روشن شود تا در اجرا اشکالاتی بر خورد نکنند و اگر این مطالب را به طور مهم بگذرانند در يك قانونی تکلیف اینها را روشن نکنند اجرا نخواهد شد قانون گفته است مالک چهارصد هکتار زمین دارد بر میدارد در يك جایی که مالک رساله ندارد تراکتور ندارد بگوئیم بکار ببر و بهره من را بده این قانون نیست که هر کسی سابقه خودش قانون را تفسیر کند این مطلب مهمی که باسراوشت همه بستگی دارد بنده استدعا میکنم که آقای وزیر کشاورزی با جناب آقای ممبر محترم کمیسیون روشن بکنند.

رئیس - آقای وزیر کشاورزی
وزیر کشاورزی - مطالبی که جناب آقای دکتر دادفر اینجا بیان فرمودند متأسفانه مربوط به چند مورد بود که مغلوط و دردم شد در خود لایحه نسبت بآن چهارصد هکتاری که هر مالکی برای خودش انتخاب میکند آن با رعایت است با زارع آن ده است و اینجهت هیچ زارعی را بیرون نمیکنند و آن مطالبی که گفتند اگر در يك دهی سه هزار هکتار یا هزار هکتار باشد آنقدری که مالک برای خودش میدارد از زمین که خودش کشت کند با همان سیستم سابق باقی میماند و بقیه تقسیم میشود و زارعی صاحب میشود و سیستم بوجود میآید برای دفع این نقص ماده ۳۱ و ماده ۳۲ هر دو برای این مطلب گنجانده شده است که میگوید روابط بین زارع و مالک در آن اراضی که تقسیم میشود دولت در ظرف شش ماه تعیین میکند تا اگر ظالمی میشود رفع بشود و تعدیل بشود و زارعی که در آن چهارصد هکتار باقی میمانند همان مابقی داشته باشد که به زارعی که يك هکتار جدیدی بآنها داده میشود و اما سر قلی که فرمودند این همان حقی است که بعنوان کارانه در مازندران هست و در موقع تقسیم املاک مواج شده بودند آن مطلب از نظر حقوقی زیاد صحیح نیست و ارتباطی اینجا ندارد یعنی اگر کسی حق زراعت را بعنوان سر قلی بپوشد آن ارتباط باقی الارض ندارد این دو مطلب را خواستم از هم تفکیک کنم اما راجع بمقدار زمینی که بهر کس داده میشود گفتند که اگر لایحه دولت را ملزم کند بتمام زمین یکدهی زمین بدهد این عادلانه نیست چون ممکن نیست اگر يك کسی بیست جفت گاو داشته باشد این خرده مالک نیست که باو زمین بدهند چون هر جفت گاوی بیست هکتار کشت می کند اگر بیست گاو داشته

باشد ۱۰ هکتار زمین میبوهاد این خودش میشود خد نصاب لایحه این خود مالک نیست که او بدهد بملوه در خود لایحه ما گفته ایم که کمیسیون اصلاحات ارضی استان پیشنهاد میکند و هیئت عالی اصلاحات ارضی مقدار زمینی را که بهر زارعی در هر منطقه ای باید بدهند تصویب می کنند در منطقه مازندران که جای کاشته می شود با مقایسه کرمان که فقط گندم می کارند نمی شود بزراع این دو منطقه بطور تساوی زمین داد برای اینکه دو هکتار در مازندران عایدی مناسبی برای زارع تهیه میکند در صورتیکه ۲۵ هکتار زمین در کرمان معادل آن دو هکتار مازندران عایدی نمیدهد این بود که ما نمی توانستیم در تمام شرایط يك رقم معین را تعیین کنیم و ذکر کنیم آنقدر بدهند بآنچار کشاورز که کمیسیون اصلاحات ارضی انوار به شرایط محل و نوع محصول و زراعت و در آمد و غیره آن مقدار زمین را تعیین کنند و تقسیم کنند.

رئیس - ماده ۱۹ قرائت می شود
(شرح زیر خوانده شد)
(ماده ۱۹ - اشخاصی که زمین می گیرند باید تبه ایران بوده و شخصاً و یا بکمک افراد خانواده خود اشتهال بکشاورزی داشته باشند و یا تمهید انجام کار کشاورزی بشانند)
رئیس - ماده بیستم قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
(ماده بیستم - بهر يك از اشخاصی که طبق ماده ۱۸ حائز شرایط دریافت زمین باشند طبق آیین نامه ای که بتصویب هیئت عالی اصلاحات ارضی خواهد رسید بنا بمقتضیات منطقه و بعد از نظر گرفتن نوع زراعت - موقعیت زمین - جنس خاک و میزان نیروی کار افراد آن خانوار حتی الامکان کالی باشد زمین واگذار می گردد حد اقل مساحت زمین برای هر خانوار در هر منطقه بنابه پیشنهاد کمیسیون اصلاحات ارضی استان و تصویب هیئت عالی اصلاحات ارضی تعیین خواهد شد)
تبصره ۱ - زمینهای آبی طبق مقررات این قانون باحقابه مربوطه از قبیل بارود - خانه و غیره بزراع منتقل خواهد شد و میزان حقابه هر زمین آبی از کل منبع آب مربوط با در نظر گرفتن آبش طبق عرف محل خواهد بود در مورد قنات مالکیت مشاع آن نیز نسبت بسهم حقابه آن زمین بکشاورز تحویل گیرنده زمین انتقال خواهد یافت زمین های آبی که از رودخانه مشروب می شوند مالکیت مشاع مجاری و انهار و حقابه نسبت بزمن مربوطه بکشاورز تحویل گیرنده زمین منتقل خواهد گردید و در مراتب و نگهداری و تعمیر و اصلاح کلیه این قبیل منابع بهمه شرکت تعاونی مربوطه خواهد بود و مادام که شرکت تعاونی تشکیل

نشده است وزارت کشاورزی آیین نامه مربوط به حفظ و نگهداری قنات رانیه و تصویب هیئت عالی اصلاحات ارضی خواهد رسانید.
تبصره ۲ - هر گاه بعضی از زمینهای آبی بمالکیت مالک یا مالکین باقی مانده و قسمتی بزراع یا زارعی طبق مقررات این قانون انتقال یابد و بطور کلی در هر ملک که مشاع باشد اداره امور قنات با قنات باجه هبیب یا انهار که اراضی مزروعی از آن مشروب می شود بهمه اکثریت ملکی مالکین است که باامانت از طرف عموم مالکین آنرا اداره نمایند ولی عموم مالکین آن اراضی مزروعی باید مخارج آنرا بنسبت سهم خود بپردازد و الا بوسیله بخشدار محل بتقاضای اکثریت ملکی مالکین با نظارت اداره کشاورزی محل از محصول ملك در سر خرمن وصول می شود.

رئیس - ماده بیست و یکم قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
(ماده بیست و یکم - اشخاصیکه بموجب این قانون زمین بآنها را گذار میشود چنانچه تمام یا قسمتی از زمین واگذاری معامله و یا بهر عنوان دیگری از دست بدهند نمیتوانند مجدداً درخواست زمین نمایند)
رئیس - ماده ۲۲ قرائت می شود
(شرح زیر خوانده شد)
(شرح زیر قرائت شد)
تبصره ۱ - در صورتیکه کشاورزی ایران مکلف است با نظر هیئت عالی اصلاحات ارضی اقساط بدهی کشاورزان را بابت بهای زمین وصول و بوسیله ساز خانه واریز نماید.
رئیس - ماده ۲۶ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
(ماده بیست و ششم - در صورتیکه کشاورزی ۳ قسط از اقساط سالانه بدهی خود را بدون ملزم و به بنات تشخیص بانك کشاورزی بپردازد و با صدور اجرائیه ثبتی حاضر به پرداخت اقساط مزبور نگردد ملك در مقابل بقیه بدهی کشاورز بدولت منتقل خواهد گردید اقساطی که کشاورز بدولت پرداخته باشد بابت اجرت المثل ایام تصرف ملك محسوب خواهد شد.
رئیس - ماده ۲۷ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
(ماده بیست و هفتم - کلیه عملیات ثبتی مربوط بقتل و انتقال اراضی و تأسیسات و ابنیه طبق این قانون بام صدور سند مالکیت اجرا و اخطار و غیره مجانی انجام و از پرداخت هر گونه حق الثبت و عوارض معاف میباشند و همچنین کلیه تقاضا نامه ها و اظهار نامه ها و اوراق تمهیدات اسناد و مدارک تصرف و تهیه رونوشت اسناد هر گونه اوراق دیگر مربوط به امور انتقال و تقسیم بوسیله مقامات رسمی یا صاحبان معاشر مورد اقدام قرار گیرد از پرداخت مالیات و عوارض حق تمبر معاف است پرداخت حقوقی که بصدور قرائن اسناد رسمی و سرمایه خاص مندرج در ماده ۱۳۵ قانون ثبت تعلق می گیرد باالمنافعه بهمه طرفین معامله خواهد بود.
رئیس - ماده ۲۸ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
مقررات مربوط به کمیتهای فنی و حمایت کشاورزان و زارعیین ماده بیست و ششم دولت موظف است

مرا بپردازد و کشاورزی استان اطلاع دهد تبصره - هر گاه زمینهای تقسیم شده مصرف دیگری غیر از زراعت پیدا نماید که در آمد آن بیش از کشاورزی باشد کمیسیون اصلاحات ارضی استان پس از رسیدگی اجازه تجزیه و فروش آن را خواهد داد.
رئیس - ماده ۲۹ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
فصل هفتم - مقررات مالی
ماده بیست و چهارم - اعتبار لازم برای اجرای این قانون از جمله پرداخت اقساط بمالکین اراضی تقسیم شده و هزینه های مربوط به سازمان و عملیات اصلاحات ارضی در بودجه کل کشور منظور و در اختیار هیئت عالی اصلاحات ارضی قرار می گیرد.
رئیس - ماده ۲۹ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
ماده بیست و پنجم - بانك کشاورزی ایران مکلف است با نظر هیئت عالی اصلاحات ارضی اقساط بدهی کشاورزان را بابت بهای زمین وصول و بوسیله ساز خانه واریز نماید.
رئیس - ماده ۲۶ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
(ماده بیست و ششم - در صورتیکه کشاورزی ۳ قسط از اقساط سالانه بدهی خود را بدون ملزم و به بنات تشخیص بانك کشاورزی بپردازد و با صدور اجرائیه ثبتی حاضر به پرداخت اقساط مزبور نگردد ملك در مقابل بقیه بدهی کشاورز بدولت منتقل خواهد گردید اقساطی که کشاورز بدولت پرداخته باشد بابت اجرت المثل ایام تصرف ملك محسوب خواهد شد.
رئیس - ماده ۲۷ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
(ماده بیست و هفتم - کلیه عملیات ثبتی مربوط بقتل و انتقال اراضی و تأسیسات و ابنیه طبق این قانون بام صدور سند مالکیت اجرا و اخطار و غیره مجانی انجام و از پرداخت هر گونه حق الثبت و عوارض معاف میباشند و همچنین کلیه تقاضا نامه ها و اظهار نامه ها و اوراق تمهیدات اسناد و مدارک تصرف و تهیه رونوشت اسناد هر گونه اوراق دیگر مربوط به امور انتقال و تقسیم بوسیله مقامات رسمی یا صاحبان معاشر مورد اقدام قرار گیرد از پرداخت مالیات و عوارض حق تمبر معاف است پرداخت حقوقی که بصدور قرائن اسناد رسمی و سرمایه خاص مندرج در ماده ۱۳۵ قانون ثبت تعلق می گیرد باالمنافعه بهمه طرفین معامله خواهد بود.
رئیس - ماده ۲۸ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
مقررات مربوط به کمیتهای فنی و حمایت کشاورزان و زارعیین ماده بیست و ششم دولت موظف است

ضمن انجام عملیات تقسیم اراضی در هر منطقه سازمان مجهز کشاورزی برای تهیه و توزیع بذر و نهال مرغوب و دامهای اصول و تأمین تسهیلات لازم در راههای اعتبار و امر بازار گشایی محصولات کشاورزی و ترویج کشاورزی نوین ایجاد نماید.
رئیس - پیشنهادات ۲۸ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد منتهایم در ماده ۲۸ پس از جمله (ترویج کشاورزی زمین) اضافه شود (در آن منطقه) کمیسیون ارضی
پیشنهاد می نماید در ماده ۲۸ جمله دولت موظف است قبل از انجام مالی آخر) اصلاح شود.
رئیس - ماده ۲۹ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
ماده بیست و نهم - در دهانی که زمین بین کشاورزان تقسیم می شود در مورد خانه مسکونی و ابنیه از قبیل طویل و انبار و غیره منطقه خود بنا کنند شرکت از طرف آنها مخارج لازم را با ای انجام امور مشترک کشاورزی طبق آئین نامه ای که بتصویب هیئت عالی اصلاحات ارضی مبرس در پرداخت می شود و اجبانی از قبیل و چنانچه برای آن از ۲۰ هزار ریال بیشتر باشد طبق ماده ۱۷ از زارع دریافت و طبق ماده ۱۳ بانك پرداخت خواهد شد و کشاورزان می توانند بنام خود بتقاضای صدور سند مالکیت بنمایند و اگر اجبانی متعلق بزراع باشد عرصه مجانی بزارع واگذار خواهد گردید.
بدر مورد مسکن کشاورزان حکه مالک قسمتی از زمین این دهات می شوند طبق بند (الف) این ماده رفتار می شود و چنانچه مالک بخواهد عرصه و اجبانی این ابنیه را برای خود نگهدارد مکلف خواهد بود بقدر لزوم به تشخیص کمیسیون اصلاحات ارضی استان از اراضی مجاورده برای ایجاد ساختمان بهائی که از طرف کمیسیون ارزیابی معین می شود در اختیار کشاورز بگذارد و معادل هزینه ایجاد اجبانی مشابه با آنچه قبلاً متعلق بکشاورز بوده و به او بپردازد.
تبصره - در دهانی که مشمول مقررات انتقال و تقسیم نیستند و یا قسمتی از آن مشمول و قسمت دیگر در مالکیت مالک باقی می ماند مالک موظف است زمین مورد لزوم را به تشخیص کمیسیون اصلاحات ارضی استان برای ساختن مسکن و محل نگهداری دام و انبار محصول با محوطه مربوطه و یا خانه مناسب در اختیار زارع ملك خود بطور مجانی بگذارد.
رئیس - پیشنهادهای ماده ۲۹ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد منتهایم عبارت به آخر تبصره اختم ماده ۲۹ اضافه شود: ولی حق

استفاده از کود و خاکشاک حاصله ساختنهای کشاورزی برای مالک اراضی باقی خواهد ماند.
امید سالار
پیشنهاد منتهایم در قسمت ماده ۲۹ در سطر اول صفحه ۲۷ جمله (از اراضی مجاورده) اینطور اصلاح شود (از اراضی همان ده)
عبیدی نوری
رئیس - ماده سی قرائت میشود
(شرح زیر خوانده شد)
ماده سیام - امور مشترک کشاورزی زمینهای تقسیم شده از قبیل نگهداری قنات و انهار و استفاده از ماشین آلات - عملیات دفع آفات نباتی و حیوانی و حفاظت و بهره برداری ده و امثال آن باستثنای آنچه مشمول تبصره ۲ ماده ۲۰ باشد از این ماده مستثنی است و بوسیله شرکت های تعاونی انجام خواهد شد و اشخاصی که زمین بآنها واگذار میشود در صورتیکه عضو شرکت تعاونی منطقه خود بنا کنند شرکت از طرف آنها مخارج لازم را با ای انجام امور مشترک کشاورزی طبق آئین نامه ای که بتصویب هیئت عالی اصلاحات ارضی مبرس در پرداخت می شود و اجبانی از قبیل و چنانچه برای آن از ۲۰ هزار ریال بیشتر باشد طبق ماده ۱۷ از زارع دریافت و طبق ماده ۱۳ بانك پرداخت خواهد شد و کشاورزان می توانند بنام خود بتقاضای صدور سند مالکیت بنمایند و اگر اجبانی متعلق بزراع باشد عرصه مجانی بزارع واگذار خواهد گردید.
بدر مورد مسکن کشاورزان حکه مالک قسمتی از زمین این دهات می شوند طبق بند (الف) این ماده رفتار می شود و چنانچه مالک بخواهد عرصه و اجبانی این ابنیه را برای خود نگهدارد مکلف خواهد بود بقدر لزوم به تشخیص کمیسیون اصلاحات ارضی استان از اراضی مجاورده برای ایجاد ساختمان بهائی که از طرف کمیسیون ارزیابی معین می شود در اختیار کشاورز بگذارد و معادل هزینه ایجاد اجبانی مشابه با آنچه قبلاً متعلق بکشاورز بوده و به او بپردازد.
تبصره - در دهانی که مشمول مقررات انتقال و تقسیم نیستند و یا قسمتی از آن مشمول و قسمت دیگر در مالکیت مالک باقی می ماند مالک موظف است زمین مورد لزوم را به تشخیص کمیسیون اصلاحات ارضی استان برای ساختن مسکن و محل نگهداری دام و انبار محصول با محوطه مربوطه و یا خانه مناسب در اختیار زارع ملك خود بطور مجانی بگذارد.
رئیس - پیشنهادهای ماده ۲۹ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد منتهایم عبارت به آخر تبصره اختم ماده ۲۹ اضافه شود: ولی حق

کشاورزان را تهیه و به تصویب هیئت دولت رسانده و بوقوع اجرا بگذارد.
رئیس - پیشنهادات واصله قرائت می شود
(پیشنهاد آقای عبیدی نوری بشرح زیر قرائت شد)
مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد منتهایم ماده ۳۱ تبدیل بهمان قانونی گردد که راجع بر روابط زارع و مالک در سال ۱۳۱۶ از مجلس شورای ملی گذشت و ترتیبات روابط مالک و زارع را تعیین نموده تکلیف را هم معلوم کرده است.
عبیدی نوری
پیشنهاد میکنم به آخر ماده ۳۱ علاوه شود و بهره حال حقوق مالکانه نباید از حقوق سنواتی و عرفی که در حال حاضر موجود است تجاوز نماید.
د دکتر دادفر
ریاست معظم مجلس شورای ملی پیشنهاد منتهایم ماده ۳۱ شرح زیر اصلاح شود دولت موظف است که حد اکثر در ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون لایحه مربوطه بر روابط مالک و زارع را با در نظر گرفتن ارزش عوامل زراعتی برای هر نوع زراعت و هر منطقه را تهیه و تقدیم مجلس نماید.
رئیس - ماده ۳۲ قرائت می شود
(شرح زیر قرائت شد)
ماده ۳۳ - دفع اختلاف بین مالک و زارع و کشاورز در امور مربوط بکشاورزی توسط هیئت حل اختلاف کشاورزی بعمل می آید هیئت مزبور در هر بخش مرکب خواهد بود از بخشدار و رئیس دادگاه بخش مربوطه (یا نماینده وزارت دادگستری) نماینده وزارت کشاورزی (یا نماینده اداره کشاورزی مربوط) یا نمایندگان آنان رای این هیئت قطعی است.
رئیس - آقای علامه وحیدی
علامه وحیدی - در دوران مشروطیت ایران اول قانون عرفی است یعنی اول لایحه مترقی که بدست دولت تقدیم مجلس شورای ملی شده است این لایحه اصلاحات ارضی است که در حقیقت متکی باصول است و در حقیقت مالکیت معنای واقعی و ارزش واقعی میدهد (صحیح است) آنوقت يك اشتباهات و سوء تفاهمی برای همکاران من یعنی معاصرین بنده رخ داده چرا میگویم معاصرین من برای اینکه من میتوانم دعوی کنم که در این مجلس از دولهات نماینده هستیم یکی نماینده مردم هستیم یکی هم مجتهد طراز اول یعنی از انتخابات طراز اول سنا من بکرات بنام مجتهد طراز اول در سنا انتخاب درجه اول شدم این هم جناب آقای نخست وزیر پس بنابر این من حق اظهار نظر در این موضوع دارم و متأسفم گرچه نباید تأسفم داشته باشم که آنطور که شاید باید مطالب پرخاش نمایند گاهی معتر می پرخاش

همکاران عزیز و معاصرین من منسوب باشند یعنی اگر خصوصیات را از نظر نکات و دقائق رسیدگی کنیم چیزی برخلاف اصول مالکیت در این قانون نیست و يك دولت مسلمان هیچوقت حاضر نیست که لایحه ای برخلاف اسلام و دیانت تقدیم مجلس شورای ملی بکند هیچ امکان پذیر نیست اولاً متأسفم مسلمان قرآن خوان و مسلمانی که علاقمند باحکام الهی هستند این عبارت معطوف الناس مساطون را با شاه های انفسه می خوانند یعنی افراد بمال خود تسلط دارند آنهم در حدود قانون و در حکم قانون این يك فصلی است مستنبط و در هیچ يك از آیات الهی نیست این اول ولی الله مالکیت و حفظ مالکیت را باید از ضروریات دین دانست و به چوچه تردیدی ندارد و حالا میخواهم به انهم در اینجا بادت برخلاف اصل مالکیت لایحه ای بمجلس آورده یا نیآورده بنده اطمینان میدهم به معاصرین خود که در دم و جف هستند بهمان نسبت که آنها حوزة فقه رسیده داشته اند من با يك صف بیشتر می درس در جف و در سایر نقاط اسلامی و دارای همان زبایا بودم و حق اظهار نظر و حکمت بلد دارم بنده قول يك شخصیت بزرگ که اندک آیت الله العظمی مرحوم حاج میرزا حسن شیرازی آیت الله بزرگ مرحوم میرزا محمد تقی شیرازی را که در تاریخ نام مبارکشان مدون مصرح است که وقتی معامله اجتمع ایجاد کرد شبی بمجلسی مجرم می شود و مجتهد تصمصی بمرث می آید بنده موضوع همان حرمت تنبا کو است که زارع و کشاورز در امور مربوط بکشاورزی توسط هیئت حل اختلاف کشاورزی بعمل می آید هیئت مزبور در هر بخش مرکب خواهد بود از بخشدار و رئیس دادگاه بخش مربوطه (یا نماینده وزارت دادگستری) نماینده وزارت کشاورزی (یا نماینده اداره کشاورزی مربوط) یا نمایندگان آنان رای این هیئت قطعی است.
رئیس - آقای علامه وحیدی
علامه وحیدی - در دوران مشروطیت ایران اول قانون عرفی است یعنی اول لایحه مترقی که بدست دولت تقدیم مجلس شورای ملی شده است این لایحه اصلاحات ارضی است که در حقیقت متکی باصول است و در حقیقت مالکیت معنای واقعی و ارزش واقعی میدهد (صحیح است) آنوقت يك اشتباهات و سوء تفاهمی برای همکاران من یعنی معاصرین بنده رخ داده چرا میگویم معاصرین من برای اینکه من میتوانم دعوی کنم که در این مجلس از دولهات نماینده هستیم یکی نماینده مردم هستیم یکی هم مجتهد طراز اول یعنی از انتخابات طراز اول سنا من بکرات بنام مجتهد طراز اول در سنا انتخاب درجه اول شدم این هم جناب آقای نخست وزیر پس بنابر این من حق اظهار نظر در این موضوع دارم و متأسفم گرچه نباید تأسفم داشته باشم که آنطور که شاید باید مطالب پرخاش نمایند گاهی معتر می پرخاش

بر بنده. حق تقدم دارد ظاهر اصول و مبانی اجازه نمیدهد که در مقابل یک مجتهد مسلم که دارد این بیانات را میگوید بگوید صحیح نیست و یک عده ای از مالکین میخواهند عده ای را اغفال کنند بادیروی مبانی دینی و مصالح مملکت صحبت کرد و تصمیم گرفت میگویند استدلال شما غلط است یا صحیح است بنده میگویم یعنی یک مجتهد مسلم که روی مبانی دین صحبت میکند میگوید تعدیه مالکیت به معنای این که نیست (بزرگ ابراهیمی - این صحیح است) یعنی میگوید مالک متزائل که اکنون تودارای ملک آباد نبوده ای این ملک را میتوانی یا پشتیبانی دولت ها آباد کنی و آباد نگاهداری و در حقیقت ارفاقی هم شده است یعنی این املاک که باید از اهل اقداد حق الله گرفته شود پولی هم به آنها بدهند در صورت عرض می کنم به معاصرین محترم مبرسام که دولت دولتی است مسلمان و احزابی است اسلامی تحت رهبری شاهنشاه اسلام بودن تردید چیزی برخلاف مبانی اسلام نیاورده است و اگر هم میخواهد وقت کنید کلام مرا می است آقایان باید صدرویش را بغیر وقت کنند که آیا این تطبیق با مبانی فقهی می کنند یا نمیکند این بحث مفصل لازم دارد وقت کامل لازم دارد بلی یک عده ای میخواهند از آب گل آلود ماهی بگیرند و یک عده ای از مالکین می خواهند یک عده ای را اغفال کنند و تصور نمی کنم که بروق مصالح مملکت باشد و من از پشت این تریبون اعلام میکنم که دولت مسلمان و احزاب مسلمان هیچوقت برخلاف اصول اسلامی لایحه ای نمیآورد و نخواهند آورد و مرا نامه ای هم برخلاف اصول اسلامی نخواهند داشت

رئیس - پیشنهادات فرائت میشود (پیشنهاد آقای امید سالار بشرخ زیر فرائت شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید کله و نماینده شورای کشاورزی پس از کلام نماینده وزارت کشاورزی بماده ۲۲ اضافه شود

امید سالار (پیشنهاد آقای دکتر دادر بشرخ زیر فرائت شد)

پیشنهاد یکم که عبارت زیر به آخر ماده ۲۲ اضافه شود:

ولی رسیدگی به اختلافات ناشی از اعمال حقوق مالکانه و دعاوی کشاورزان منحصر در صلاحیت مراجع دادگستری میباشد

رئیس - ماده سی و سوم فرائت میشود

ماده سی و سوم - مادام که آیین نامه مذکور در ماده ۳۱ تصویب و اجرا نشده در

هر منطقه روابط فقهی مالکین وزارتین در امور کشاورزی که در هر محل معمول بوده باید که اگان ادامه یابد مالکین وزارتین که برخلاف این ماده رفتار کنند و یا از پرداخت سهم مالکانه یا سهم زارع خودداری نمایند علاوه بر سهم مربوطه طبق معمول محل پرداخت فراموش نقدی از دست دریاں تا یکصد هزار ریال از طرف هیئت حل اختلاف کشاورزی بزرگ محکوم خواهد شد و تصدیقات هیئت فقهی و بلافاصله بموقع اجرا گذارده خواهد شد

رئیس - ماده سی و چهارم فرائت میشود (بشرخ زیر خوانده شد)

ماده سی و چهارم - مأمورین دولت و کسانی که مأمور اجرای مقررات این قانون میباشد هر گاه در اجرای مقررات این قانون مرتکب جرمی شوند بعد از اکثر مجازاتی که بر این جرم در قوانین دیگر مقرر است محکوم خواهند شد و اگر مأمورین دولت در اجرای مقررات این قانون مرتکب تخلف اداری شوند دادگاه اداری می تواند آنها را برای دفعه اول از تکالیف و مقررات متخلف را تا انفصال دائمی از خدمات دولتی تعیین نماید

رئیس - ماده سی و پنجم فرائت میشود (بشرخ زیر خوانده شد)

ماده سی و پنجم - مقررات قانون مصوب سال ۱۳۳۷ راجع به خرید املاک ورثه اسمعیل قشقانی بقوت خود باقی است و کارشناسانی که طبق ماده ۱۶ قانون سازمان برنامه انتخاب میشوند مکلفند بهای املاک را بر اساس مقررات ماده ۱۲ این قانون و بنسبتهای آن تعیین نمایند و در صورتی که بایدهای املاک نامبرده مطابق ماده ۱۳ این قانون پرداخت نمایند

رئیس - آقای بزرگ ابراهیمی در این ماده نظری دارید بفرمائید

بزرگ ابراهیمی - بنده وقتی که لایحه خرید املاک قشقانی آمده بود بدینسان ناخوش بودم بنده امیدوارم این چه قصد عدی است که یک عده خائن جانی آدم کش که افسران را از پشت کردن سر میبرند سرباز میکشند به ناموس ملت خیانت کرده اند با اجانب ساخته اند

ارفاق می کنید و پول میدهند بپرونده آمریکا خرج کنند آقا برای چه املاک آنها را مصادره کنید (صحیح است) جناب آقای نخست وزیر مصادره که گفته اند چایش همینجاست بنده خیلی معذرت می خواهم بنده خودم مالک هستم و طبق این قانون مطابق آن با کمال افتخار تقدیم رهیت می کنم و محتاج بتحریم آقا که بنده را کافر بنامید یا مسلمان بنامید نیستم - آنرا خدا بهتر میداند بنده با کمال میل تقدیم میکنم و خیلی هم مفتخرم و این افتخار کاپینه شاست که این قانون را آورده باشد آقایان

چون باین جانی ها پول میدهند من از این عمل شما و از این ماده در اینجا خیلی تمییز میکنم بنده هم جناب آقای مهندس دهان هم اقتدر که شما با آنها دوست هستید بنده هم با آن جانی ها دوست بودم ولی البته قبل از ارتکاب این جنایات و خیانت ها بهرحال آقا یک عده خائن که افسرها و سربازان شریف وطن پرست ما را از پس کردن سر برینند جایزه ندهید این بود عرض بنده دیگر عرض ندارم

رئیس - ماده سی و ششم فرائت میشود (بشرخ زیر فرائت شد)

ماده ۳۶ - دولت مأمور اجرای این قانون است

رئیس - گزارش بایشتهادات واصله برای شور دوم یکم سی و نهم فرستاده میشود کمیسیون خاص هم البته مراقبت میکنند که بانچه باین پیشنهاداتی که شده اصلاحات لازم را بعمل بیاورد و زودتر بمجلس داده شود

۶- طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع به بودجه سال ۱۳۳۹ کل کشور

رئیس - حالا بعد از این لایحه بودجه است در دستور بگذاریم آقای نخست وزیر؟

نخست وزیر - تقاضا دارم دولت حاضر است

رئیس - بودجه وقتی در دستور گذاشته شد بایستی جلسات مداوم باشد باید مثلا فردا هم جلسه داشته باشیم بجز دوشنبه ها از آن طرف آقایان میخواهند بروند ظاهرا روز جمعه بهرحال گزارش کمیسیون بودجه فرائت میشود

(گزارش کمیسیون بودجه) (بشرخ زیر فرائت شد)

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

بودجه کل مملکتی هرسال پیش بینی در آمده و هزینه های عمومی کشور و دور نمای اقدامات مختلف اصلاحی است که باید در آن سال انجام شود و میتوان آنرا به آئینه تمام نمای دخل و خرج و برنامه های مالی اقتصادی و تولیدی و اجتماعی مملکت تشبیه نمود

بودجه هایی که تا قبل از سال ۱۳۳۷ تنظیم میشد مشتمل تعریف و تفصیل فوق بود زیرا منحصرا ارقام درآمد و هزینه های عمومی وزارتخانه ها و ادرات کل را نشان میداد و از دخل و خرج بنگاهها و شرکتهای دولتی و همچنین از جزییات برنامه های اصلاحی دولتها ذکر بیجان نمی آمد اما از سال ۱۳۳۷ به بعد بودجه مملکتی هم بواسطه سایر امور کشور و طریق تکامل رایش گرفت و بتدریج کاملتر و جامعتر شده و می شود

برای اولین دفعه در سال ۱۳۳۷ دخل

و خرج بنگاهها و شرکتهای دولتی و سازمان برنامه و شرکتهای تابعه آن و درآمد نفت در بودجه گذشته دیده شده و اصلاح جامعیت آن رعایت شده است و در نتیجه فعالیت و چگونگی کار هر یک از دستگاههای دولتی در ظرف سال بمعرض اطلاع مجلس شورای ملی گذاشته شد و در سال جاری هم برای اولین بار تقریب بودجه سال ۱۳۳۹ بمجلس شورای ملی تقدیم و در آئینه نیز تقریب بودجه هرسال بموقع خود تنظیم خواهد شد

در سال جاری گام بلند دیگری در این راه برداشته شده باین نحو که برخلاف سنوات قبل بودجه تفصیلی هم همراه بودجه کل بمجلس شورای ملی عرضه گردیده است و این عمل دولت را مقید با اجرای برنامه های اصلاحی سال ۱۳۳۹ خواهد نمود زیرا دستگاههای دولتی میتوانند از اول سال آتی از اعتبارات خود برای شروع برنامه ها استفاده نموده و در انتظار تصویب بودجه تفصیلی نباشند و نمایندگان محترم هم در ضمن طرح بودجه کل از کیفیت بودجه تفصیلی مستفید خواهند گردید

دولت ضمن بودجه سال ۱۳۳۹ و عده داده است که مشغول مطالعه و تهیه برنامه هایی در خصوص تشخیص در آمده های معین برای مصارف معین در سالهای آینده میباشد

این عمل در تسهیل وصول مالیات های حقیقی مؤیدان کاملا مؤثر و با اتخاذ این رویه امید میرود که در آینده هزینه های عمومی کشور بدون احتیاج بکمک از منابع دیگر از طریق مالیات های پرداختی تأمین شود زیرا مردم این کشور عاشق اصلاحات و ادوالت طلب کمک بامور عام المملکت میباشد و چنانچه محل مصرف مالیات های را که خواهند پرداخت تشخیص دهند برای پرداخت آن پیش قدم خواهند بود و کمکهای خصوصی که از طرف مردم بامور بهداشتی و رفاهی و غیره می شود شاهد این مدعی است

در آمده ها و هزینه های عمومی کشور و دور نمای اقدامات مختلف اصلاحی است که باید در آن سال انجام شود و میتوان آنرا به آئینه تمام نمای دخل و خرج و برنامه های مالی اقتصادی و تولیدی و اجتماعی مملکت تشبیه نمود

بودجه هایی که تا قبل از سال ۱۳۳۷ تنظیم میشد مشتمل تعریف و تفصیل فوق بود زیرا منحصرا ارقام درآمد و هزینه های عمومی وزارتخانه ها و ادرات کل را نشان میداد و از دخل و خرج بنگاهها و شرکتهای دولتی و همچنین از جزییات برنامه های اصلاحی دولتها ذکر بیجان نمی آمد اما از سال ۱۳۳۷ به بعد بودجه مملکتی هم بواسطه سایر امور کشور و طریق تکامل رایش گرفت و بتدریج کاملتر و جامعتر شده و می شود

برای اولین دفعه در سال ۱۳۳۷ دخل

در آئینه نزدیکی سطح درآمد عمومی بالا رفته و با صرفه جویی که در هزینه نیز میشود کسر بودجه منتهی خواهد گردید سیاست اقتصادی و تشویق راهنمایی های مؤثری که دولت در راه تحقق طرح های مقید بعمل آورده است توجه فوق العاده مردم را بر سرمایه گذاری در امور تولیدی و صنعتی جلب نموده و مثلا ۳۶۰۰ میلیون ریال اعتبار از محل تفاوت ارز بانی بشتوانه اسکندس در اختیار وزارت صنایع و معادن گذارده شده که تاکنون بانچه برگردش اعتبار مربوطه از آن محل متجاوز از ۶۷۰۰ میلیون توصیه اعطای وامهای معینی طرح بزرگ و ۱۰۰ طرح کوچک تولیدی و معینی شده است که شامل بیش از ۳۰۰ طرح بزرگ و ۱۰۰ طرح کوچک تولیدی میگردد همچنین مبلغ ۱۸۳۹ میلیون ریال از محل تجدید ارزیابی اسکندس بکشاورزان وام اعطاشده که در پیشرفت تولیدات کشاورزی و بهبود زندگی کشاورزان قدم مؤثری بوده است

از اقدامات مهم دیگر دولت جد و جهد در ازدیاد تولید قماش و قند و شکر و آهن است که دویستم واردات کشور را تشکیل میدهد و بیش بینی میشود که پس از بهره برداری کامل مصرف داخله تأمین خواهد شد

تأسیس کارخانه کود شیمیائی که نتیجه اش بهبود وضع و توسعه کشاورزی کشور است در سال ۱۳۳۸ به مرحله عمل درآمد و با توجه به برنامه های آینده صنعت پتروشیمی که هم اکنون وزارت صنایع و معادن مشغول فراهم کردن موجبات اجرای آن میباشد دوره جدیدی در صنعت و اقتصاد مملکت بوجود خواهد آورد که فردای درخشانی که در انتظار ملت ایران خواهد شد

مالیات بردرآمد

مالیات برارث

مالیات املاک مردومی

مالیات مستغلات

مالیات اراضی

مالیات اتفاقی (مؤخره مالیاتی)

مالیات نفت و بنزین

حق تمبر و بارنامه

حقوق و عوارض کمر کی

و توضیح میدهد که ارقام مالیات و حقوق کمر کی وصولی دوسال اخیر تفاوت فاحش با سنوات ماضیه داشته و با روشی که دولت در تشخیص و تسهیل مالیات و عوارض وصولی در پیش دارد احتمال قوی میرود که در آمده های عمومی از منابع پیش بینی شده نیز تجاوز خواهد نمود

ب - بر حسب تبصره (۲۸) از هر بهار نوبت های غیر الکتنی مبلغ پنجاه دینار اخذ و جهت تجهیز و تکمیل آسایشگاه های مسلولین بمصرف خواهد رسید بدین است که تهیه و مسائل کالی برای معالجه

قابل توجه میباشد تأسیس کارخانه ذوب آهن که در حدود یک ربع قرن مورد بحث و مطالعه بوده و قانون آن بتصویب رسیده و دولت مشغول تدارک مقدمات آن است یکی از اقدامات مهمی است که علاوه بر جلوگیری از خروج ارز و رفع احتیاجات داخلی کشور را بجنب استقلال صنعتی سوق خواهد داد

اگر امروز از طرف دولت بکارخانجات جدید تساهی و روغن کشی پنبه پاک کنی دیگر اجازه تأسیس داده نمی شود برای آنست که میزان تولید با مقدار مورد نیاز وفق دهد مثلا تولید قماش که در سال قبل شصت میلیون متر بوده امروز از چهارصد میلیون متر تجاوز کرده و همچنین ظرفیت کارخانجات قند سه برابر شده و کم و بیش به بین نسبت در سایر اقلام تولیدات داخلی افزایش و بهبود حاصل شده است و چون از اول سال ۱۳۳۹ روی بسته بندی محصولات داخلی بزبان فارسی نوشته خواهد شد لذا میزان واقعی افزایش تولیدات و بهبود قابل توجهی که در کیفیت فرآورده های ایرانی حاصل گردیده روشن میگردد

سرمایه های خارجی که برای شرکت در فعالیت های تولیدی بایران آمده و بخصوص سرمایه های خصوصی که از طرف مردم در آن راه گذارده شده قابل توجه و در راه وصول باین مقصود هیچ نوع تبلیغ و پروپاگاندی بشیر از وجود امنیت کامل در کشور و امکان فعالیت های دامنه دار برای همه مؤثر نبوده است و با این علائم و آثار میتوان پیش از هر موقع بآینده کشور و فردای درخشانی که در انتظار ملت ایران خواهد شد

مالیات بردرآمد

مالیات برارث

مالیات املاک مردومی

مالیات مستغلات

مالیات اراضی

مالیات اتفاقی (مؤخره مالیاتی)

مالیات نفت و بنزین

حق تمبر و بارنامه

حقوق و عوارض کمر کی

و توضیح میدهد که ارقام مالیات و حقوق کمر کی وصولی دوسال اخیر تفاوت فاحش با سنوات ماضیه داشته و با روشی که دولت در تشخیص و تسهیل مالیات و عوارض وصولی در پیش دارد احتمال قوی میرود که در آمده های عمومی از منابع پیش بینی شده نیز تجاوز خواهد نمود

ب - بر حسب تبصره (۲۸) از هر بهار نوبت های غیر الکتنی مبلغ پنجاه دینار اخذ و جهت تجهیز و تکمیل آسایشگاه های مسلولین بمصرف خواهد رسید بدین است که تهیه و مسائل کالی برای معالجه

است امیدوار بود

علاوه بر اقدامات فوق اقدامات زیادی در اصلاحات کشاورزی و تأسیس سد های بزرگ و ایجاد برق و آبیاری مناطق خشک بعمل آمده سد های عظیمی که در دست ساختمان است از قبیل سد کرج سد سفیدرود سد شهنشاه علاوه بر تولید صدها هزار کیلووات برق در نقاط مختلف کشور هزاران هکتار زمین های خشک و اراضی مترو که را آبیاری و چند شهر را مشروب می نمایند سد های دیگری هم از قبیل سد لثیان و سد دز سد زرنج رود و درودن که بزودی شروع خواهد شد موجب ایجاد برق و آب و قابل زرع نمودن اراضی قدسی دیگر از نقاط کشور خواهد بود علاوه بر آنچه که در بالا باستحضار رسید اقدامات مهم دیگری هم در امور مالی و بازرگانی و اجتماعی و امور اداری معمول گردیده است

تکمیل شبکه راه آهن داخلی و اتصال آن بخطوط مرزی و تکمیل و تسهیل راههای شوسه در مقدمه بودجه دولت مشروحاً مذکور است و در اینجا از نظر احتراز از طول کلام از ذکر آن خودداری می شود

مختصر آنکه در پرتو سیاست صریح و روشن وثبات اوضاع داخلی و احوال و روش ناسیونالیسم مثبت و وجود امنیت کامل و وضع قوانین مقید و کوشش دولت حاضر تحت رهبری شاهنشاه عظیم الشأن فعالیت های وسیع و دامنه داری در کلیه شئون مملکتی بعمل آمده است که مایه امیدواری و اطمینان خاطر است

اینک خاطر محترم نمایندگان مجلس

افزایش ۳۹ نسبت به سال ۳۸

۲۹

۲۸

۳۷

۶۷۶۰۰۰۰۰

۴۷۶۸۰۰۰۰۰

۸۰۰۰۰۰۰

۲۲۰۰۰۰۰۰

۱۲۵۰۰۰۰۰

۱۱۰۰۰۰۰۰

۵۰۰۰۰۰۰

۱۶۰۰۰۰۰۰

۲۰۳۰۰۰۰۰۰

۱۶۴۷۰۰۰۰۰

۱۰۰۰۰۰۰۰۰

۸۱۶۰۰۰۰۰۰۰

۶۶۰۰۰۰۰۰۰

۱۰۵۰۰۰۰۰۰۰

۱۰۰۰۰۰۰۰۰

۳۴۰۰۰۰۰۰۰

بزرگین است بکار و تولید سبب می شود که رفته رفته وسائل نقلیه گاز و تولیدی افزایش یابد و در نتیجه بمصرف گاز و تولید زیادتر از حد معمول اضافه شود و این امر برای شرکت ملی نفت تولید اشکال می کند زیرا از استعراج یک واحد نفت خام بنسبت معینی می توان گاز و تولید و مواد دیگر بدست آورد و اگر استفاده از گاز و تولید بیش از حد زیاد شود این تناسب بهم خورد و شرکت ملی نفت ممکن است در تأمین آن دچار اشکال گردد و در نانی عدالت و انصاف نیز محکم می کند که هزینه راه سازی و تعمیر جاده های عمومی

شورای ملی را در موضوع بودجه سال ۱۳۳۹ بشکات زیر معطوف میدارد بودجه سال ۱۳۳۹ شامل پنج فصل است

فصل اول - بودجه درآمد وزارتخانه ها و ادارات کل

فصل دوم - بودجه هزینه وزارتخانه ها و ادارات کل و بنگاهها و شرکتهای دولتی بشمیعه بودجه های تفصیلی آنها

فصل سوم - بودجه درآمد هزینه وزارتخانه ها و ادارات کل و بنگاهها و شرکتهای دولتی بشمیعه بودجه های تفصیلی آنها

فصل چهارم - بودجه درآمد و هزینه سازمان برنامه

فصل پنجم - درآمد و هزینه شرکت ملی نفت ایران

۱- فصل اول - درآمد های عمومی وزارتخانه ها و ادارات کل

الف - جمع درآمد عمومی پیش بینی شده سال ۱۳۳۹ با تقریباتی که در کمیسیون بودجه بعمل آمده مبلغ ۳۴۴۶۶۹۹۱۸۹۹ بود

زبال است و قسمت مهم اضافه درآمد مل بور از منابع مالیاتی و حقوق کمر کی می باشد و تأمین درآمد از مجلهای بالا بهترین وسیله تأمین عدالت اجتماعی و یکی از جارق تعدیل ثروت است برای روشن شدن اذهان نمایندگان محترم ذیل آمار اضافه درآمد پیش بینی شده منابع مختلف مالیاتی و حقوق کمر کی و مقایسه آنرا با سنوات قبل ذیلا درج

افزایش ۳۹ نسبت به سال ۳۸

۲۹

۲۸

۳۷

۶۷۶۰۰۰۰۰

۴۷۶۸۰۰۰۰۰

۸۰۰۰۰۰۰

۲۲۰۰۰۰۰۰

۱۲۵۰۰۰۰۰

۱۱۰۰۰۰۰۰

۵۰۰۰۰۰۰

۱۶۰۰۰۰۰۰

۲۰۳۰۰۰۰۰۰

۱۶۴۷۰۰۰۰۰

۱۰۰۰۰۰۰۰۰

۸۱۶۰۰۰۰۰۰۰

۶۶۰۰۰۰۰۰۰

۱۰۵۰۰۰۰۰۰۰

۱۰۰۰۰۰۰۰۰

۳۴۰۰۰۰۰۰۰

طویل کشور بوسیله کسانی که از آن استفاده میکنند و استفاده کنندگان نیز صاحبان وسائل نقلیه می باشند تأمین گردد کما اینکه در برخی ممالک از قبیل آمریکا عوارض بخصوص از وسائل نقلیه برای هزینه راه سازی دریافت می گردد و در حال جمع درآمد پیش بینی شده از این امر بالغ بر سیصد میلیون ریال است مضافاً باینکه دارندگان حمام و کوره های آجری صنعتی می توانند از آن بهره گرفته که تفاوت قیمتی حاصل نموده استفاده نمایند

۱۳۴۹	الف - بودجه هزینه سال ۱۳۴۹ با رانی که در کمیسیون بودجه بعمل آمد
۸۱۹۲۶۶۸۲۱۰۴	ع ۱۰ ریال است و اضافاتی در سال ۱۳۴۹ بکلیه دستگاهها داده
۱۶۸۹۹۹۲۸۸	بست وزیری • انتشارات و رادیو • شورای عالی اقتصاد • اعتبار دولت • سازمان خدمات کشوری • سازمان امنیت
۹۸۱۵۷۴۶۲۹	وزارت فرهنگ و دانشگاهها (دویست میلیون ریال بابت ۰/۳ منظور شده است)
۴۸۸۹۶۰۰۰۰	وزارت بهداری (پانزدهم ۱۸۰ میلیون ریال از محل ۰/۳ افزایش مواردی نوشته بها)
۱۴۴۰۰۰۰۰۰۰	وزارت جنگ
۵۶۳۸۹۰۰۰	• کشور
۹۸۸۰۱۴۰	ژاندارمری کل کشور
۲۵۹۹۹۹۳۶۶	شهربانی کل کشور
۱۰۴۷۷۵۵۰۴۸	وزارت دادگستری
۵۹۹۱۹۱۶۰	• امور خارجه
۹۰۸۲۹۵۱۳۰	• پست و تلگراف و تلفن
۳۵۴۹۷۸۶۲۴	• کشاورزی
۱۹۹۱۵۰۳۲	• بازرگانی
۷۰۱۹۵۸۷۷	• صنایع و معادن
۱۹۴۹۳۱۵۱	• راه
۱۴۰۹۶۳۴۱۴	• دارائی
۲۸۹۸۶۸۲	• گمرکات و انحصارات
۶۵۰۰۰۰۰۰۰	تأسیس شرکت تعاونی کارمندان
۱۳۶۹۴۹۴۳۴	سازمان تهیه ای در اختیار اداره کل بودجه
۱۳۰۰۰۰۰۰۰	بنگاههای عمرانی • تربیت بدنی • ویش آهنگی
دستگاههای دولتی هم از اعتبارات مخصوص خود مبالغ هنگفتی به بهداری و فرهنگ کمک می نمایند و به همین طریق براسازی از طریق دیگر کمک می شود مثلا علاوه بر بودجه وزارت بهداری و مؤسسات تابع آن که مبلغ ۱۵۸۰۶۳۱۸۰۰ ریال میباشد مؤسسات دولتی دیگر هم اعتباراتی به بهداشت و درمان شرح زیر اختصاص میدهند	
۴۰۰۰۰۰۰۰	صورت ریز اعتبارات بهداشتی و درمانی سال ۱۳۴۸ مؤسسات دولتی که در سال ۱۳۴۹ نیز پرداخت خواهند شد
۶۰۰۰۰۰۰۰	بهداری شهربانی
۲۵۵۰۰۰۰۰۰	بهداری ژاندارمری
۲۴۰۰۰۰۰۰۰	کمک ده درصد شهرداری های کشور
۱۷۰۰۰۰۰۰۰	همکاری وزارت راه
۳۸۰۰۰۰۰۰	سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی
۷۹۷۲۹۲۰۰	بهداری آموزشگاهها • وزارت فرهنگ
۷۵۰۰۰۰۰۰	بهداری ارتش
۷۴۰۰۰۰۰۰	بهداری دادگستری
۱۰۰۰۰۰۰۰۰	بهداری راه آهن
۳۰۰۰۰۰۰۰	بهداری شرکت بیمه
۴۰۱۱۶۹۰۰۰	بهداری و بیمارستان سازمان برنامه
۹۰۰۰۰۰۰۰۰	بیمارستانهای دانشکده پزشکی
۱۹۰۰۰۰۰۰	بیمه های اجتماعی کارگران
۲۶۰۰۰۰۰۰۰	بهداری مجلس شورای ملی
۲۳۰۰۰۰۰۰۰	بهداری دخانیات
۵۸۷۷۱۹۰۰۰	بهداری بانک ملی
۳۷۶۲۷۳۴۶	شرکت نفت
	شهردار و خورشید

امداد جمع بفرهنگ با توجه بانگه عظمت و پناه
نعمت مملکت بستگی بفرهنگ آن کشور
دارد لازم است توضیح داده شود وزارت
فرهنگ در سالهای اخیر نتوانسته است نسبت
به توسعه تعلیمات ابتدائی و فوق العاده زیادی
کسب کرده و در حال حاضر تعداد ۸۸۷۸
کودکستان و دبستان و ۱۱۴۵ دبیرستان
و ۲۱ دانشگاه و آموزشگاه دایر نماید که
۱۵۷۰۰۰ نفر در آنجا مشغول تحصیلند و
برای مبارزه بایسواد کلاس های شبانه
دایر میباشد که بالغ بر ۴۲۱۰۰ نفر در آن
مشغول تحصیلند و برای تربیت معلم دانشسرای
عالی را ترویج نموده است همچنین برای
توسعه دانشکده در شهرستانها در حدود
مقدورات اقداماتی شده و ۱۸ دانشکده دایر
نموده است و در سال گذشته ۷۲۰ نفر محصل
در مدارس حرفه ای تحصیل نموده اند و همچنین
در دهات بیش از ۶۰ مرکز تعلیمات تاسیس
یافته که در این مراکز مربیان مرد و زنان
تاسیس با مردم دشمنین ضمن تعلیم سواد آنها
اصول بهداشت کشاورزی و بهداشتی را
تعلیم میدهند و نیز لایحه قانونی تقدیم مجلس
شورای ملی شده که طبق آن در اکثر دهات
پروژه های دهستانها ایجاد خواهد شد و این
لایحه قریباً در دستور مجلس شورای ملی قرار
خواهد گرفت و همچنین موارد حاصله از ۹۰
درصد عوارض شهرداری را صرف ساختن
مدارس نموده است.

قسمت راه سازی که مورد توجه خاص
دولت است علاوه بر بودجه وزارت راه و
اعتبارات اداره کل راه شوش همه
ساله مبالغ قابل توجه دیگری طبق برنامه
هفت ساله دوم از اعتبارات سازمان برنامه
و پندیره نفت و همچنین از محل وام صرف
تکمیل و تعمیر و ترمیم راههای کشوری
شود وزارت راه در سال ۱۳۲۸ در حدود
۲۵۱ کیلومتر اسفالت و ۲۹۴ کیلومتر راه
سازی کرده است.

از محل پندیره نفت پل های استان
کردستان و همدان و سنندج و ساغمان پل
شاهپور خوش و دربار ساحلی اسفراجهای را
و طول ۵۰ متری و سد راه سازی دیگر را
انجام داده است.

واژ دهل و ام نیز راه راه اصلی کشور
و همچنین راه سراسری بندرهای خرم شهر
و بندر بگرامش و راه شاه آباد و ملازی
تفکراه دیواندره و بینبار و راهی که تهران
را از طریق رودخانه بابل متصل می کند و
راهی که سر بند را بغایت آباد و شیراز
را متصل می کند ساخته خواهد شد.

۱- وزیر بطریق تقریباً ۶۰ وزارت راه
اجازه دارد تا مبلغ ۲۵۰ میلیون ریال برای
اداره عملیات ساختن خطوط راه آهن
تبریز به مرکز ترکیه و کاشان ببرد و بندر
ها و بگرامگان و مطالعه ساختمان خط آهن
اصفهان بشیراز و عملیات مربوطه بآن از
تنگنا آزادانه و با سرعت و در ظرف

سال در بودجه اداره کل ساختمان راه
آهن اصلا و فرها پیش بینی و مستهلک
نماید.

۲- ضمناً وزارت پست و تلگراف در
ایجاد شبکه های تلفنی و تلگرافی و نصب
دستگاههای فرستنده و تله فون و کوششهای
زیادی بعمل آورده و ارتباط تلگرافی و
تلفنی را با بعضی از کشورهای خارج برقرار
نموده است.

بطور خلاصه راهها بمنزله شریان
حیاتی کشور و راه سازی هائیکه در سال
آینده بعمل خواهد آمد ارسال کالاها را
بمناطق مختلف کشور کوتاه کرده مسافت
بین شهرها و بنادر و صرفه جویی در بهای
حمل و نقل کالاها و نفت و غیره را تأمین و
تسهیل می نماید.

ب- طبق تبصره ۴۴ مبلغ ۶۵۰
میلیون ریال برای کمک بکارمندان کشوری
اختصاص داده شده و از این محل بکارمندان
رسمی کشوری شافل که حقوق آنها در راه
بچه هزار ریال نمیرسد تا چهار هزار ریال
و به خدمت ————— اوامندان
جزء و بیکها و موزعین و تمام کسانیکه
حقوق و مزایای آنها تا سه هزار ریال
میرسد معطوف گماهی بایستد ریال و همچنین
بکلیه کارمندان اداری و آموزگاران
و دبیران لیسانس و مافوق لیسانس و
فارغ التحصیلان دانشکده فنی شهرهای
و آموزشگاه عالی شهرهای ماهیان دو هزار
ریال علاوه بر حقوق بلاعوض کمک خواهد
داد و مابقی احتیاج اولیه داده خواهد شد.

و مادام که وسائل توزیع خواربار فراهم
نشده کمک مزبور تقدیر نداشت میشود.

علاوه بر شرح تبصره ۴۴ از اول
فروردین ۱۳۴۹ مبلغ ۶۰۰ ریال ماهیانه
جیره نقدی و جنسی علاوه بر آنچه هر یک
از پاسانان دریافت میدارند داده خواهد
شد در اینجا بی تناسب نیست توضیح
مختصری از خدمات و اقدامات شهرهای
کل کشور ذکر داده شود. شهر اهمل
و پنجگانه اخیر اقدامات زیر را بعمل آورده
است.

۱- تربیت کادر انجمنی و انجمنی کرده
که علاوه بر دروس تخصصی پلیس برنامه
دانشکده حقوق و نظامی را نیز فرا
می گیرند.

۲- ایجاد دستگاههای ۴۰۰ و ۶۰۰
وات برای تکمیل شبکه مخابراتی
و بی سیم بین شهرهای کلبه استانهای
کشور تشکیل سازمان تشعیمی دولت
برای شناسائی تپه کاران که در سه ساله
اخیر در حدود یک میلیون آزار و ملامت
افراد مختلف را جمع آوری کرده
است.

تأسیس اداره موزوری برای تکمیل و تعمیر
وسایل موزوری خود.

ایجاد ساختمان‌هایی از محل صرفه‌جویی
قبیل عبارت از طبقه بی‌دارستان ۳۰۰
متغوی و ۶۰ طبقه پلایس تهران و طبقه
اندان موقت و ساختمان‌های دیگر
نصب ۸۰ چراغ راهنما و خط کشی در
پایان‌ها برای تأمین عبور و مرور تسهیل
افزایش شهر و اقدامات دیگری که از توضیح آن
خودداری می‌شود.

وزارت دادگستری نیز به منظور
سررسی مردم بدادگاه نزدیک‌تری اقدام به
سرس دادگاه‌های بخش و دادگاه‌های
هرستان در نقاط دور دست کشور و همچنین
ایجاد بناموس اداره پزشکی قانونی و
تعمیم پزشکی در سایر شهرستانها نموده
است.

فصل سوم - بودجه درآمد و هزینه
در گشت واحد های سازمان مرکزی
در گشت های صنعتی و معدنی (وزارت
متابع و معادن) بودجه درآمد و هزینه
در گشت های مزرعه و خراج ذکر
نموده است.

فصل چهارم - بودجه درآمد و هزینه
سازمان برنامه.

چون سازمان برنامه طبق قانون خاصی
دارد می‌شود و نباید گمان معترض از
چگونگی درآمد و هزینه آن استعمار
ارند از توضیح جزئیات آن صرف نظر
می‌شود.

فصل پنجم - نفت

در خصوص شرکت ملی نفت ایران دو
موضوع مورد توجه خاص است اول شرکت
مهدد از تهیه و توزیع فرآورده‌های نفتی
در داخل کشور میباشد و با افزایشی که در
سالهای اخیر در امر تقاضای مواد نفتی حاصل
شده طبق احتیاج پتوسمه دستگاه پخش و
سرمایه گذاری نسبت سنگینی پیدا کرده
که باید انجام داد دوم شرکت بهره‌برداری
از منوبات ملوکانه سپاسی آغاز نموده تا
بسرور و در زمره شرکت‌های بزرگ نفتی در آید
می‌تواند به بازار های بین‌المللی راه یابد و در
اجرای برنامه مذکور که به پیشرفت اقتصادی
کشور چنانگی کامل دارد گام‌های مؤثری
برداشت شده اول شرکت توانسته با توجه
به قانون نفت کشور را به حوزه‌های مختلف
تقسیم و قراردادهای متعددی بر اساس مشارکت
در عملیات و تقسیم منافع میزان ۷۰ و ۳۰
درصد با چندین شرکت خارجی منعقد نموده
و عملیات اکتشافی شروع کرده اند از منابع
بزرگ زمینی کشور اطلاعات وسیعی بدست
آورد و برای نخستین بار نقشه کامل زمین
شناسی کشور را تهیه و چاپ نموده
از همه مهمتر با صرف مبلغ نسبتاً
قلیلی توانسته بهیدان نفت و گاز سرچاه
دست یابد که در حال حاضر ذخایر و حفر
چاه‌های اضافی محتملاً میتوان بدخائر
نهایت شده آن به مقدار متناهی افزوده

کشف این میدان نفتی ثروت ملی ارزنده گردیده، بلکه میتوان با نصب پالایشگاه و دستگاههای لازم حواصی نفتی و گاز مخصوص نفت کوره مورد نیاز تهران و استانهای شمالی و مرکزی را از این منبع زمین نمود و از پرداخت هزینه سفکین حمل واد از جنوب شمال کاست.

نصب اولیه سراسری نفت از آبادان تهران و از ازن باصفهان بنوبه خود از هزینه حمل و نقل مواد نفتی تا حدودی کاست که شرکت توانست قیمت مواد مزبور را حتی المقدور ثابت نگاهدارد.

نصب اولیه سراسری از تهران از یکطرف و از اهواز دیگر بشمارود در دست شرفت است و پس از تکمیل به پیشرفت منابع و تأمین نیازمندیهای سوختی منطقه و واحی کمک مؤثری خواهد بود.

در سال گذشته حدود ۴۹۹۴۲۰۰۰ بش مشمع نفت خام توسط شرکتهای از گانی عضو کنسرسیوم و شرکت های ایران صادر گردید و با نصب شرکت های بازریگانی تحویل پالایشگاه آبادان شد که از لحاظ صدور آمد کشور و بمنزله صادرات مشوب میشود در نتیجه متجاوز از ۲۵۸ میلیون یابک کشور گردید به حال بوده شرکت ملی نفت دخلا و خرجا بمبلغ ۴۹۹۴۲۰۰۰ ریال در بودجه کل کشور امداد گردید شایان توجه این است که دولت از طریق بانک ملی منظور جلو گیری از تورم اسکناس که بطور اجتناب ناپذیر و واحد قیمتها مؤثر است سطح افزایش حجم پول را که در سال ۱۳۴۷ برابر ۲۴ درصد بوده است در سال جاری ۱۳۴۸ به توسعه اقتصادی کشور و اجرای برنامه های وسیع عمرانی توسعه نهالهای خصوصی دولت بوسیله بانک ملی از این راه وین دو هدف رشد و نهالهای اقتصادی تعادل مناسب ایجاد نموده است و علاوه برای حفظ ارزش پول و جلوگیری از اینکاه اعتبارات بانک بوسیله برای معاملات سرالها نهاده و اعطای اعتبارات اعتباری روزه امداد و معدومیت پیش گرفت و بهای آن شبه اعتباری خاصه برای صادرات مخصوصاً خشکبار اناال و همچنین از بسا وامهای صنعتی و تولیدی که در رشد اقتصادی کشور حاکم اهمیت است خودداری ننمود و برای مبارزه با تورم قیمتها از سیاست تعدد بیت افزایش پول و اعتبار از یکطرف و توسعه فعالیت از طرف دیگر پیروی نموده است در پایان معروض میدارد لایحه بودجه مملکتی در تاریخ ۱۳۴۸/۱۱/۱۰ از طرف دولت به مجلس شورای ملی تقدیم و یکمسیون بودجه ارجاع گردید و یکمسیون بودجه از تاریخ ۱۳۴۸/۱۱/۲۸ تا ۱۳۴۸/۱۱/۲۸ هجری

صبح و عصر با حضور جناب آقای نیکو و وزیر و وزیر دارایی و سایر آقایان و وزیر مربوطه و همچنین مدیر کل بودجه تشکیل و پس از بررسی کامل و اصلاحاتی که در بعضی از تبصره ها و فصول بودجه های تفصیلی بعمل آورده مورد تصویب قرار گرفت و	اینک ماده واحده بودجه شامل ۵ تبصره میباشد و جمع درآمد آن بالغ بر ۸۱۰۲۴۱۰۵۸۰۳ ریال و جمع هزینه آن بالغ بر ۸۱۹۲۶۶۸۲۱۰۴ ریال است برای تصویب مجلس محترم شورای ملی تقدیم میگردد	۷ تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه رئیس - لایحه بودجه فردا صبح در دستور خواهد بود مقدمه اش هم قرائت شد - جلسات موقع طرح بودجه ۵ ساعت خواهد بود فردا هم ساعت ۹ صبح جلسه داریم	دستور لایحه بودجه است (مجلس یک ساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت
---	--	--	---

معتبر کمسیون بودجه مشایخی